

1. Azərbaycanca ASK-nın inkişafında ən çox istifadə olunan planlaşdırma və proqnozlaşdırma forması hansıdır?
 - orta müddətli planlaşdırma
 - operativ planlaşdırma
 - ✓ məqsədli-proqram
 - direktiv planlaşdırma
 - indikativ planlaşdırma
2. Sahələrarası balans modelinin iqtisadi təhlili aşağıdakı hansı mövcud imkanları artırır. 1. Dərinləşdirilməsi, 2.proqnozlaşdırma, 3.planlaşdırma 4.təkmilləşdirilməsi.
 - ✓ hamısı
 - 1,4
 - 3,4
 - 2,3
 - 3,1
3. Investisiya layihələrinin risklərini qiymətləndirmək üçün istifadə olunan monte-kerlo metodu özündə nəyi birləşdirir?
 - qeyri-müəyyənlik və rentabellik indeksi metodlarını
 - ✓ həssaslığın təhlili və ehtimalların paylanması təhlili metodlarını
 - həssaslığın təhlili və daxili mənfəət metodlarını,
 - ekspert qiymətləndirilməsi və orta mənfəət metodunu,
 - ehtimalların paylanması və rentabellik indeksi metodlarını
4. Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.
 - strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - ✓ milli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
5. Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.
 - innovasiya-texnoloji inkişafın dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
 - sosial sferanın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
 - uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
 - ✓ strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramların dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
 - ərazilərin inkişafının dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması;
6. Strateji prioritetlər nə vasitəsilə yerinə yetirilir? Səhv cavabı tapın.
 - strateji planlar
 - milli layihə
 - məqsədli proqramlar
 - ✓ dekret planlar
 - indikativ planlar
7. Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.
 - strateji prioritetlərin seçiminə
 - ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 - ərazi inkişafının uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 - ✓ xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
 - strateji prioritetlərin strateji, indikativ planlar, milli layihə, məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə

8. Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir? Səhv cavabı tapın.

- sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ekoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- ✓ xarici-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə
- innovasiya-texnoloji inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

9. Proqramda nə öz əksini tapmır?

- proqramın məqsədi
- ✓ tələb olunan resurslar
- tələb olunan müddətlər
- məqsəd, resurs, müddətlərin uzlaşdırılması
- sadalananların hamısı

10. Sadalananlardan hansı elmi öncə görmə formalarına aid deyil?

- hipotez
- hipotez, plan
- ✓ hesabat
- plan
- hipotez, proqnoz

11. Proqnoz özündə nəyi əks etdirmir?

- obyektin gələcək vəziyyətini
- obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri
- obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemini
- ✓ obyektin indiki vəziyyətini
- obyektin gələcək inkişaf yollarını

12. Hansı planlaşdırma forması plan üzrə müəyyən edilmiş hədəflərin icbari icrasını nəzərdə tutur

- strateji
- uzunmüddətli
- ✓ direktiv
- indikativ.
- operativ

13. Sadalananlardan hansı indikativ planlaşdırmanın xarakterik cəhəti deyil:

- ✓ yerinə yetirilməsi məcburi olan göstəricilərin müəyyənləşməsi,
- müəyyən edilmiş göstəricilərə nail olmaq üçün zəruri tədbirlər sisteminin hazırlanması mexanizmi,
- planların icra mexanizmi bazarının özünü-tənzimlənməsi ilə dövlət tənzimlənməsinin uzlaşdırılmasına əsaslanması.
- Göstəricilər sisteminin tövsiyyəedici xarakterdə olması.
- İqtisadi sistemin vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilər sisteminin hazırlanması,

14. Strateji planlaşdırmaya aiddir:

- operativ planlaşdırma,
- orta müddətli planlaşdırma və operativ planlaşdırma,
- ✓ uzunmüddətli, orta müddətli və uzaqmüddətli planlaşdırma,
- uzaqmüddətli və operativ planlaşdırma.
- uzunmüddətli planlaşdırma və qısa müddətli planlaşdırma,

15. Strateji planlaşdırmanın vəzifələrinə aid deyil:

- müəssisənin uzunmüddətli dinamik inkişafının təmin olunması və mənfəətin maksimallaşdırılması,

- ölkənin iqtisadiyyatının rəqabətə davamlılığının artırılması,
- ✓ müəssisənin dövrü vəsaitlərə cari tələbatının təmin edilməsi,
- müəssisədə daimi texniki-texnoloji, idarəetmə və s. yeniləşmələrin reallaşdırılması.
- Ölkə əhalisinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi,

16. Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran indikativ plan
- əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji planin çevik qaydada həyata keçirilməsi
- əsaslandırılmış dövlət strategiyaları əsasında strateji planin çevik qaydada həyata keçirilməsi
- ✓ əsaslandırılmış korporativ strategiyaları əsasında strateji proqnozların çevik qaydada həyata keçirilməsi
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcələr

17. Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli proqram əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ✓ məqsədli planproqnozlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

18. Strateji planlaşdırmanın xarakterik xüsusiyyətləri...

- Obyektiv qələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən məqsədlərlə bu məqsədləri reallaşdırmaq üçün tələb olunan resursların uzlaşdırılmasıdır,
- ✓ Bütün sadalananlar strateji planlaşdırmanın xüsusiyyətləridir.
- Planın nəticələrinin zaman və kəmiyyət üzrə qəti müəyyən edilməməsidir.
- Planın nəticələrinin müəyyən həddlər üzrə müəyyən olunmasıdır.
- Məqsəd və prioritetlərin iqtisadi göstəricilərin obyektin gələcək inkişafının ən mühüm istiqamətləri üzrə müəyyənləşdirilməsidir,

19. Sadalananlardan hansı planlaşdırma formalarına aid deyil:

- Indikativ,
- direktiv
- cari
- ✓ reqresiv
- strateji

20. Planlaşdırma

- ✓ İqtisadi sistemin qələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün məqsəd və prioritetlərin, yolların , vasitələrin , vəsaitlərin, müəyyənləşdirilməsi prosesidir
- Obyektiv gələcək vəziyyətinə nail olmaq üçün həyata keçirilən tədbirlər sistemidir,
- Obyektin gələcək vəziyyətinin dərk olunması prosesidir
- Obyektin qələcək vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilərdir.
- İqtisadi sistemin gələcək vəziyyəti haqqında nəzəri əsaslandırılmış təsəvvüddür,

21. Proqnozlaşdırma özündə nəyi əks etdirir:

- obyektin gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sisteminin hazırlanmasını,
- ✓ obyektin gələcək vəziyyətini, onun dinamika və inkişaf yollarının təsvirinə yönələn elmi əsaslandırılmış cəhdləri,
- Obyektin struktur elementlərinin aşkarlanmasını,
- Obyektin gələcək vəziyyətinə təsir edən amillərin aşkarlanması.
- Obyektin gələcək inkişaf yollarının təhlilini,

22. Hipoteza nəyə əsaslanır:

- ✓ institusiya və elmi-nəzəri baxışlara
- dialektika qanunauyğunluqlarına

- riyazi modelləşdirməyə
- statistik göstəricilərə
- institusiyaya

23. Elmi öncəgörmənin hansı formaları vardır:

- hipotez
- proqnoz
- plan
- ✓ hipotez, proqnoz, plan
- hipotez, proqnoz

24. Proqnoz obyektin xüsusiyyətini xarakterizə edir:

- keyfiyyət parametrlərini
- obyektin dinamika və transformasiyaya meyilliliyini
- ✓ obyektin kəmiyyət və keyfiyyət parametrlərini
- heç bir cavab düzgün deyil
- kəmiyyət parametrlərini

25. Proqnoz özündə nəyi əsk etdirir:

- obyektin gələcək vəziyyətini
- obyektiv gələcək vəziyyətini müəyyənləşdirən tədbirlər sistemi
- obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən amilləri
- obyektin gələcək vəziyyətinin izahını.
- ✓ obyektin gələcək vəziyyəti və obyektin alternativ inkişaf yolları barədə elmi əsaslandırılmış təsəvvürləri.

26. Makrosəviyyədə planlaşdırma ilk dəfə hansı ölkədə həyata keçirilib?

- Yaponiya
- ABŞ
- Çin
- ✓ Sovetlər Ittifaqı.
- Böyük Britaniya,

27. Planlaşdırma işinin formalaşması hansı tarixi mərhələdə baş verib

- Qədim Roma sivilizasiyası dövründə
- postsənaye cəmiyyətinin təşəkkülü mərhələsində.
- Sənaye cəmiyyətinin inkişafı dövründə
- ✓ sənaye erasının təşəkkülü dövründə
- Sovetlər Ittifaqının yaranması və mövcudluğu dövründə,

28. Proqram nədir:

- ✓ məqsədlər, resurslar və müddətlər üzrə uzlaşdırılmış tədbirlər sisteminin əks olunduğu sənəd,
- İqtisadi və sosial inkişafı müəyyənləşdirən tədbirlər toplusu.
- Sosial-iqtisadi inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirən sənəd.
- Sosial-iqtisadi inkişaf hədəflərini əks etdirən sənəd
- sosial-iqtisadi sistemin inkişaf göstəricilərinin məcmusu.

29. Strateji planlaşdırma ilə indikativ planlaşdırma arasında hansı əlaqələr mövcuddur:

- indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırma üçün əsasdır.
- Strateji planlaşdırma indikativ planlaşdırmanın işçi sənədinin hazırlanması prosesidir.
- Strateji planların göstəricilər sistemi indikativ planlaşdırma vasitəsilə müəyyən olunur.
- Indikativ planlaşdırma ilə strateji planlaşdırma arasında hər hansı əlaqələr mövcud deyil.
- ✓ Indikativ planlaşdırma strateji planlaşdırmanın məqsədlərinin reallaşdırılmasında işçi mexanizmdir.

30. Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.
- Strateji proqramların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
 - ✓ Strateji proqnozlar çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.
 - Dövlət strateji tənzimlənməsində növbəti yanaşma– 15-20 illik üfüqə malik strateji planın işlənilib-hazırlanmasıdır (dövri olaraq korreksiya edərək uzadılmaqla).
 - Strateji plan çərçivəsində strateji prioritetlərin reallaşdırılmasının konkret mexanizmi kimi – ortamüddətli perspektiv üçün hökumətin təsdiqlədiyi məqsədli proqramlar çıxış edir.
 - Strateji planların həyata keçirilməsi ortamüddətli (3-5 illik) indikativ planlar vasitəsi ilə aprılır.
31. Çin xalq Respublikasında müasir makroiqtisadi planlaşdırma nə ilə xarakterizə olunur:
- Makroiqtisadi planların sahələr üzrə hazırlanması ilə
 - Planların həm ölkə, həm də regionlar üzrə hazırlanması ilə
 - Planların çoxsaylı direktiv göstəricilər üzrə hazırlanması ilə
 - ✓ Direktiv planlaşdırmada indikativ planlaşdırmaya keçidlə.
 - Plan göstəricilərinin yalnız indikativ xarakterdə olması ilə.
32. Yapon strateji planlaşdırılması.
- ✓ Stimullaşdırıcı və indikativdir.
 - Indikativdir.
 - Tənzimləyici xarakterdədir.
 - Imperativdir.
 - Stimullaşdırıcıdır.
33. AFR – də makroiqtisadi planlaşdırmanın ən xarakterik cəhəti nədir.
- Planlaşdırmada köməkçi elmi – texniki orqanların iştirakı.
 - Planlaşdırmada az saylı göstəricilərdən istifadə
 - ✓ Orta müddətli (4 illik) «məqsədli layihələrin» hazırlanması.
 - Planlaşdırmada bir neçə dövlət orqanının iştirakı.
 - Makroiqtisadi planlaşdırmanın milli nə regional səviyyələri əhatə etməsi.
34. Sadalananlardan hansı Fransanın makroiqtisadi planlaşdırma təcrübəsinin xarakterik xüsusiyyətlərinə aiddir:
- Strateji planlaşdırma ölkənin dünya iqtisadiyyatındakı yerinin müəyyənləşdirməsinə yönəlik.
 - ✓ Sadalananların hamısı.
 - Milli səviyyədə strateji planlaşdırmanınbiri regional meyar üzrə strateji planlaşdırmanı isə digər dövlət orqanı həyata keçirilir.
 - Strateji planlaşdırma milli və regional səviyyələri əhatə edir.
 - Strateji planlaşdırma cəmiyyətin sosial sabilliyinə yönəlik.
35. Bazar iqtisadiyyatı ölkələrində makroiqtisadi planlaşdırmanın təşəkkülünü nə şərtləndirib?
- 11 dünya müharibəsinin nəticələri.
 - enerji böhranı.
 - 1 dünya müharibəsinin nəticələri
 - Sənayenin sürətli inkişafı,
 - ✓ 1929-33-cü illərin Böyük Depresiyası,
36. N-d. Kondratyev nəzəriyyəsinə görə proqnozlaşdırmanın nəzəri əsasını hansı qanunauyğunluqlar təşkil edir?
- Dinamika qanunauyğunluqları
 - Riyazi qanunauyğunluqlar
 - Statistika qanunauyğunluqları
 - sosial inkişaf və iqtisadi artım qanunauyğunluqları
 - ✓ Statistika, dinamika və sosiogenetika qanunauyğunluqları
37. Normativ proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır?

- Texnoloji situasiyanın təhlilinə
- İnkişaf tarixinin təhlilinə
- ✓ İctimai tələbatların dərki, məqsəd və resurs bazasının müəyyənəlməsi, məqsədyönlü təsirə
- İqtisadi inkişaf meyillərin və inkişafa təsir edən amillərin müəyyən edilməsini
- İnkişaf üçün zəruri olan resurs bazasının müəyyən edilməsinə

38. Genetik proqnozlaşdırma yanaşması nəyə əsaslanır

- Obyektin inkişafını şərtləndirən əsas amillərin müəyyən edilməsində
- Obyektin inkişaf tarixinin təhlilinə
- Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları əsasında hipotezlərin formalaşmasına
- ✓ İnkişaf proseslərinə məqsədyönlü təsirə
- Obyektin inkişaf qanunauyğunluqları və meyillərinin müəyyən edilməsinə

39. Uzunmüddətli makroiqtisadi proqnozlaşdırmaya zərurəti nə şərtləndirir?

- ✓ Sosiademoqratik tsikllər, texnoloji tsikllər, iqtisadi tsikllər, iri investisiya layihələrinin xərcini ödəməsinin uzunmüddətliliyi
- İqtisadi böhranlar texnoloji dəyişmələr
- İri investisiya layihələrinin xərcinin ödəməsinin uzunmüddətliliyi və sosiademoqrafik dəyişmələr
- İqtisadiyyatdakı struktur dəyişmələri, işsizlik problemi
- Sosiodemoqrafik, texnoloji tsikllər və enerji böhranları

40. Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ proqramların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır
- İndikativ proqramların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ✓ İndikativ proqramların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ proqramların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.

41. Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ✓ İndikativ planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- İndikativ planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.

42. Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- İndikativ planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- ✓ Ortamüddətli strateji planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- İndikativ planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.

43. Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrini tarazlaşdırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

- ✓ Ortamüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələri əsaslandırmağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.
- Uzunmüddətli indikativ planlar əsaslandırılarkən, nəzərdə tutulan struktur dəyişmələrinin iqtisadi nəticələrini nəzərə almağa kömək edən makromodellərdən istifadə olunur.

44. Forsayt metodologiyasının tətbiq sferasına aid deyil

- Ölkənin strateji innovasiya inkişaf proqramları
- İqtisadiyyat sahələrinin strateji inkişaf senariləri
- ✓ Müəssidə istehsalın genişlənməsi layihəsi
- Milli elmi-texniki inkişaf proqramları
- Strateji sosial inkişaf proqramı

45. Forsayt özündə nəyi əks etdirir?

- ✓ Strateji inkişaf perspektivlərinin ekspert qiymətləndirilməsi metodları sistemini
- 5 -10 illik müddətdə elmi-texnoloji inkişaf perspektivlərinin qiymətləndirilməsini
- Strateji inkişaf perspektivlərini müəyyən edən faktorların aşkarlanmasını
- Sosial- iqtisadi inkişaf alternativlərini
- Texnoloji inkişaf yollarının aşkarlanmasını

46. Makroproqnozlaşdırmanın metodoloji əsaslarını hansı nəzəri mənbələr təşkil edir.

- Tsikllər nəzəriyyəsi, sivilizasiyaların inkişafı nəzəriyyəsi
- ✓ Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, noosfer nəzəriyyəsi, balans metodiki, tsikllər nəzəriyyəsi
- Balans metodu, tsikllər nəzəriyyəsi
- Sivilizasiya inkişaf nəzəriyyəsi, balans metodu
- Noosfer nəzəriyyəsi, balans metodu

47. Bazar iqtisadiyyatının ümumi strateji idarəetmə sisteminin qurulmasının başlıca prinsipləri sırasında aşağıdakıları xüsusilə göstərmək olar. Səhv cavabı tapın.

- Strateji planların icrası ortamüddətli maliyyə planları vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası ortamüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası illik büdcələr vasitəsilə aparılır.
- ✓ Strateji planların icrası uzunmüddətli büdcələr vasitəsilə aparılır.
- Strateji planların icrası illik maliyyə planları vasitəsilə aparılır.

48. Sabit ekstrapolyasiya metoduna görə:

- proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərdi proporsionaldır,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən əks-proporsional dəyişir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyətin mövcud vəziyyətdən fərqli müntəzəm xarakterdədir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətə nisbətən qeyri-müntəzəm dəyişir.
- ✓ proqnozlaşdırılan vəziyyət mövcud vəziyyətdən fərqlənir,

49. Mexaniki ekstrapolyasiya metoduna görə...

- kəmiyyətindən proqnozlaşdırılan göstərici bu günkü göstəriciyə mütənəib dəyişir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyət məqsədyönlü təsirlə müəyyənləşir,
- proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud vəziyyət arasında sinergetik əlaqələr var,
- ✓ proqnozlaşdırılan vəziyyətlə mövcud arasındakı əlaqələr funksionaldır.
- proqnozlaşdırılan göstərici ilə bu günkü göstərici arasında hər hansı korrelyasiya əlaqələri mövcud deyil,

50. Sadalananlardan hansı proqnozlaşdırma metoda deyil.

- ✓ Proqram – məqsədli metod
- Borametrik metod
- Ekspert rəyləri
- Ekonometrik metod

- Mexaniki ekstrapolyasiya

51. Sosiogenetika qanunauyğunluqları nəyi aşkara çıxarmağa imkan yaradır?

- İqtisadi sistemin genotipinin irsiliyini
- iqtisadi sistemin kortəbii və məqsədyönlü seçimyönlü seçimləri
- A,B
- ✓ A,B,V.
- Mühitdəki dəyişmələrin təsiri ilə iqtisadi sistemdə baş verən dəyişmələri

52. Sadalananlardan hansı üst-üstə düşən göstəricilərə aid deyil?

- sənaye istehsalı indeksi,
- istehsal və ticarət həcmi.
- məşğulların sayı,
- fərdi gəlirlər
- ✓ dövryyədə olan pul kütləsi,

53. Barometrik metoda görə gələcək...

- bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz
- ✓ bu gün baş verən hadisələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- uzunmüddətli tarixi dövrün təhlili əsasında proqnozlaşdırıla bilər
- ehtimal olunan elmi-texniki yeniləşmələr əsasında proqnozlaşdırıla bilər.
- uzunmüddətli tarixi dövr əsasında proqnozlaşdırıla bilməz.

54. Zaman sıralarında hansı variasiya mənbələri var?

- ✓ trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr,
- mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr.
- trend, mövsümi dəyişmələr, tsiklik dəyişmələr, qeyri-müntəzəm hadisələr, siyasi-qeyri-stabillik
- Trend
- trend, mövsümi dəyişmələr,

55. Hansı formul proporsional dəyişən ekstrapolyasiya metodunu xarakterizə edir:

✓

$$Y_{t+1} = Y_t + k \cdot \Delta_{t-1}$$

•

$$C = f(\Delta C, g_0, g_1, g_j, E, V)$$

- $Y_{t+1} = Y_t + K$
- $Y_{t+1} = Y_t - K$
-

$$Y_{t+1} = Y_t + \frac{\Delta Y}{K}$$

56. Makroiqtisadi planlaşdırmada hansı metoddan istifadə olunur?

- trend metodu
- balans metodu
- normativ metodu
- ekonometrik metod
- normativ metod

- ✓ rentabellik indeksi

57. SWOT analizdə nə öyrənilmir?

- ✓ siyasi risklər
- firmanın güclü tərəfləri
- firmanın zəif tərəfləri
- firmanın inkişaf imkanları
- firmadaxili risklər

58. Delfi metodu nəyə əsaslanır.

- ✓ bir neçə min nəfər ekspertin rəyinə
- 1000 nəfər ekspertin rəyinə
- bir neçə ekspertin rəyinə
- yüz ekspertin rəyinə
- əsas on ekspert tərəfindən makroiqtisadi göstəricilərin təhlili əsasında hazırlanmış rəyə

59. Sadalananlarda hansı gecikmiş göstəricilərə aiddir

- sənaye istehsalı indeksi
- səhmlərin qiyməti indeksi
- materialların qiymətinin dəyişməsi
- istehlak malları üçün yeni sifarişlər
- ✓ istehlak kreditin fərdi gəlirə nisbəti

60. Sadalananlardan hansı önlayıcı göstəricilərə aiddir?

- kommersiya borcları,
- ✓ Tikintiyə yeni icarələrin indeksi.
- məşğulları sayı
- orta işsizlik müddəti,
- orta bank faiz dərəcəsi,

61. indikativ planlaşdırma əsasən hansı müddəti əhatə edir?

- 20 ildən yuxarı müddəti
- 1 ili
- ✓ 3-5 illik müddəti
- 10-20 illik müddəti
- 10 illik müddəti

62. Optimallıq prinsipi planın reallaşması üçün lazım olan.

- İdarəetmə işlərinin çevikliyini nəzərdə tutur
- ✓ Müddət və resursların optimal həddə olmasını nəzərdə tutur
- materialların məsrəfini minimallaşdırmağa nəzərdə tutur?
- işçi qüvvəsinin minimallaşdırılmasını nəzərdə tutur
- Vaxtın optimallaşdırılmasını nəzərdə tutur

63. Sadalananlardan hansı planlaşdırma prinsipinə aid deyil?

- Proporsionallıq
- Optimallıq
- ✓ Rentabellik
- Alternativlik
- Prioritetlik

64. Faktraloji metod nəyə əsaslanır?

- Müxtəlif tədqiqatlara
- ✓ Fakt və göstəricilərin məntiqim təhlili, riyazi modellərə
- Riyazi modellərə
- Ekspert rəylərinə
- Fakt və göstəricilərin məntiqi təhlilinə

65. Eviristik proqnozlaşdırma metodu nəyə əsaslanır?

- ✓ Tədqiqatlara və əvvəl nəmalum olan faktların müəyyənələşməsinə
- mövcud fakt və göstəricilərin təhlilinə
- iqtisadi göstəricilərin riyazi modellər əsasında təhlilinə
- sahələrarası balans modelinə
- «məsrəf -buraxılış» modelinə

66. Məqsəd özündə nəyi əks etdirir?

- Sosial-iqtisadi sistemin artım templərinin azaldılmasını
- Sosial-iqtisadi sistemin davamlı inkişafını
- Sosial-iqtisadi sistemin sürətli inkişafını
- ✓ Obyektin arzu olunan vəziyyətini
- Obyektin mövcud vəziyyətini

67. Hansı komponent strateji planlaşdırmanın, mahiyyətini müəyyənləşdirmir?

- Sosial-iqtisadi sistemin məqsədi
- ✓ Sosial-iqtisadi sistemin təşkilati strukturu
- Sosial-iqtisadi sistemin məkan strukturu
- Zaman
- Sosial-iqtisadi sistemin resursları

68. Kritik texnologiyalar metodu hansı ölkələrdə proqnozlaşdırma işlərində istifadə edilmir

- Rusiya
- ABŞ
- Yaponiya
- ✓ Macarıstan
- Fransa

69. Ssenari yazılması metodu.

- ✓ Mövcud şəraitin müxtəlif vəziyyətlərinə müvafiq olaraq, obyektin gələcəkdə vəziyyətinin fərqliliyinin məntiqi ardıcılıqla müəyyənləşdirir.
- Yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin keyfiyyət xarakteristikasını aşkarlayır
- yalnız obyektin gələcək vəziyyətinin kəmiyyət xarakteristikasını müəyyənləşdirir
- proqnozlaşdırılan obyektin vəziyyəti uyğun obyektlərin keçmiş inkişaf analogiyasının əsasında müəyyənləşdirir
- Obyektin gələcək və keçmiş vəziyyəti arasında məntiqi əlaqələri aşkarlayır

70. STEP analizdə nə aydınlaşdırılır?

- texnoloji yeniləşmələr
- elmi-texniki tərəqqi problemi
- mövcud texnoloji və siyasi mühit
- firmanın zəif və güclü tərəfləri
- ✓ sosial, texnoloji iqtisadi, siyasi mühit

71. SWOT- analizdə nə aydınlaşdırılır

- siyasi risklər
- iqtisadi mühit
- texnoloji, iqtisadi, sosial mühit

- ✓ firmanın zəif və güclü tərəfləri, imkanlar və risklər
- texnoloji problemlər

72. Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- əhalinin işsizlik səviyyəsini
- vətənin inhisarqabiliyyətliyini
- ✓ iqtisadi transformasiyanın ümumi xarakterini
- iqtisadiyyatın durğunluğu
- ölkənin mühafizə qabiliyyəliyini

73. Normativ planlaşdırma metodunda nədən istifadə olunmur?

- Ekoloji normativlərdən
- Sosial normativlərdən
- Yaşayış minimum göstəricisindən
- Minimal istehlak zənbili göstəricisindən
- ✓ Əhalinin nominal gəlirləri göstəricisindən

74. Balans metodu.

- Mütəxəssis rəylərinə əsaslanır
- İstehsal xərclərin normalarına əsaslanır.
- ✓ Qarşılıqlı əlaqəli göstəricilərin uzlaşdırılmasına əsaslanır
- İqtisadi sistemlərdəki proseslərin hissələrə bölünüb təhlil olunmasını əsaslanır
- Statistik göstəricilərin təhlilinə əsaslanır

75. İndikativ planlaşdırma

- Sahələrarası balans metoduna əsaslanır
- ✓ Mütəxəssis ekspertlərin rəyinə əsaslanır
- Birbaşa iqtisadi hesablamalara əsaslanır
- Sosial və iqtisadi normativlərə əsaslanır
- Riyazi modellərə əsaslanır

76. Sadalananlardan hansı təsdiq edilmiş göstərici deyil

- ✓ Müəssisənin mənfəəti
- Dövlət sifarişi
- İqtisadi normativlər
- Sosial normativlər
- Ekoloji normativlər

77. Sadalananlardan hansı regional plan göstəricisi deyil?

- Məhsul buraxılışı
- Əlavə dəyər
- ÜDM
- Mənfəət
- ✓ Məcmu milli məhsul

78. Sadalananlardan hansı sahə plan göstəricisi deyilir

- ✓ Milli gəlir
- Qiymət indeksi
- Məhsul buraxılışı
- Əlavə dəyər
- Mənfəət

79. Sadalananlardan hansı makroiqtisadi plan göstəriciləri deyil?

- Məhsul buraxılışı
- ✓ xalis cari dəyər
- Mənfəət və zərərlər
- Qiymət indeksi
- Əlavə dəyər

80. Mütləq göstəricilərdə nə öz əksini tapa bilməz?

- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan materialların həcmi
- planlaşdırılan məhsul buraxılışının natural həcmdə ifadəsi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışının dəyər ifadəsi
- ✓ Planlaşdırılan məhsul buraxılışı həcmnin hesabət dövrü ilə müqayisəsi
- Planlaşdırılan məhsul buraxılışı üçün lazım olan xammalın həcmi

81. Sadalananlardan hansı planlaşdırma göstəricilərinə aid deyil?

- ✓ Səhih göstəricilər
- natural göstəricilər
- Kəmiyyət göstəriciləri
- İqtisadi effektivlik göstərici
- müqayisəli göstəricilər

82. Proqnoz, strateji və indikativ planlama və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir: Səhv cavabı tapın.

- ✓ \qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqnozların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.

83. İndikativ planın tərkibinə daxildir: Səhv cavab tapın

- ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- ✓ istehsalın inkişaf göstəriciləri;
- istehsal resurslarının zəruri həcmi;
- maliyyə resurslarının zəruri həcmi;
- sosial-iqtisadi inkişafa dövlət orqanlarının təsir alətləri;

84. İndikativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- ✓ ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının mühüm istiqamətləri;
- istehsal amillərinin dinamikası göstəriciləri;
- istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;

85. İndikativ Planlaşdırmanın strukturu aşağıdakı bölmələrdən ibarətdir: Səhv cavab tapın

- sosial-iqtisadi inkişafın məqsədini səciyyələndirən göstəricilər;
- ✓ istehsal resurslarının zəruri həcmi;
- istehsal amillərinin vəziyyəti göstəriciləri;
- istehlak bazarı göstəricilərinin vəziyyəti;
- istehsalın inkişaf göstəriciləri;

86. Sadalananlardan hansı iqtisadi artım göstəricisi deyil?

- adambaşına ÜDM
- ✓ adambaşına dövlət büdcə xərci
- adambaşına məcmu milli məhsul
- iş saatına ÜDM buraxılışı
- hər nəfər məşğula ÜDM

87. Intensiv iqtisadi artımı hansı amillər şərtləndirmir?

- iş qüvvəsinin təhsil səviyyəsinin artımı
- idarəetmənin təkmilləşdirilməsi
- texnoloji tərəqqi
- ✓ kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- məşəqat qənaəti

88. Intensiv iqtisadi artım nəyə əsasən reallaşır?

- istehsal əlavə iş qüvvəsinin cəlbə hesabına
- istehsal yeni investisiyalar hesabına
- ✓ istehsal resurslarından daha effektiv istifadə hesabına
- əlavə istehsal güclərindən istifadə hesabına
- yeni xammal mənbələrindən istifadəyə əsasən

89. Ekstensiv iqtisadi artım zamanı nə reallaşmır?

- kapital məsrəflərinin yüksəlməsi
- əmək məsrəflərinin artımı
- istehsal əlavə resursların cəlbə
- ✓ əmək məhsuldarlığının artımı
- ÜDM-in artım tempinin yüksəlməsi

90. İqtisadi artım:

- iqtisadiyyatda mənfəətin ötən ilə nisbətən artımıdır
- il ərzində əmək məsrəflərinin azalmasıdır
- ✓ müəyyən zaman ərzində adambaşına, yaxud hər nəfər məşğula düşən real ÜDM (ƏD) in artımıdır
- il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin dəyər ifadəsində artımıdır
- il ərzində məhsul buraxılışı həcmnin natural artımıdır

91. Müəssisənin strateji planlarında nə müəyyən edilmir?

- strateji idarəmə məsələləri
- məqsədləri reallaşdırmaq üçün zəruri olan resurs təminat
- müəssisənin marketinq strategiyası
- müəssisənin başlıca məqsədi və uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- ✓ müəssisənin cari sosial layihələri

92. Strateji təsərrüfat zonası:

- müəssisənin əsas məhsul satışı bazasıdır
- müəssisənin xammal təchizatı bazarıdır
- ✓ müəssisənin çıxmaq istədiyi bazar segmentidir
- müəssisənin rəqiblərinin çıxmağa hazırlaşdıqları
- müəssisənin istehsal fəaliyyəti ilə məşğul olduğu ərazidir

93. Müəssisənin strateji planında hansı məsələ öz əksini tapmır?

- müəssisənin məqsədi, fəaliyyətinin baza strategiyası

- ✓ cari xərclərin maliyyələşməsi məsələsi
- risklər
- uzunmüddətli inkişaf məsələləri
- mühitin əhəmiyyətli biznes-layihələr, kapital qoyuluşu layihələri

94. İstehsal planında nə öz əksini tapmır:

- istehsal güclərinin artırılması
- istehsal axınları sxemi
- ✓ satışdan daxilolmalar
- xammal və material alqısı
- ətraf mühitin mühafizəsi məsrəfləri

95. Biznes planının maliyyə planı bölməsində nə əksini tapmır:

- istehsalın zərərsizlik həddi
- ✓ material təchizatçısı firmaların siyahısı
- satışdan daxilolmalar
- istehsal xərcləri
- layihənin maliyyələşdirmə mənbələri

96. İndiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?

- ✓ Fransada
- Almaniyada
- Xorvatiyada
- ABŞ-da
- Kanadada

97. İqtisadi artımın strateji planlaşdırılması zamanı investisiyaların həcmnin

- iqtisadi artımın zəruri şərti olması
- iqtisadi artıma heç bir təsir göstərməməsi mütləq nəzərə alınmalıdır
- ✓ zəruri, ancaq kafi şərti olmaması
- qeyri-mühüm amili olması
- kafi şərti olması

98. Makroiqtisadi proqnozlaşdırmada ən çox istifadə edilən metodlar hansılardır?

- ekstrapolyasiya
- barometrik metod mə «zehni hücum» metodu
- ekstrapolyasiya və morfoloji metod
- ✓ ekonometrik metod, ssenari metodu, delfi metodu
- barometrik metodu, ssenari metodu, ekstrapolyasiya

99. Ölkədə əmək haqqı gəlirləri 15 mlrd manat, renta, faiz və s. gəlirlər 5 mlrd manat amotizasiya ayırmalar, 10 mlrd manat, dolayı vergilər 2 mlrd manat, istehsala subsidiya 1 mlrd manat təşkil edib. ÜDM-i tapın:

- ✓ 31 mlrd manat
- 7 mlrd manat
- 27 mlrd manat
- 20 mlrd manat
- 33 mlrd manat

100. ÜDM hansı üsullarla ölçülür?

- ✓ bölgü metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu
- istehsal metodu, istehlak metodu, əlavə dəyər metodu.
- xərclər üzrə, gəlirlər üzrə

- xərclər üzrə, gəlirlər üzrə, kombinə edilmiş metod üzrə
- istehsal metodu, son istifadə metodu, kombinə edilmiş metod

101. ÜDM.....

- müəyyən müddət ərzində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- ✓ müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehsal edilmiş son məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir
- müəyyən müddət ərzində ölkə daxilində istehlak edilmiş məhsul və xidmətlərin bazar dəyəridir

102. Sadalananlardan hansı əsas makroiqtisadi göstəricilərə aid deyil?

- ÜDM
- istehlak qiymətləri indeksi
- yığım səviyyəsi
- ✓ orta aylıq əmək haqqı
- işsizlik səviyyəsi

103. İqtisadi artımın reallaşmasına hansı amillər maneə hesab edilir?

- iqtisadiyyatın sahə və sosial infrastrukturunun inkişafına çəkilən məsrəflər
- yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi ilə bağlı məsrəflər
- ✓ resurs və ekoloji məhdudiyyətlər, sosial məsrəflərin yüksəkliyi, qeyri-effektiv dövlət siyasəti
- iş nüvəsinin təhsilə çəkilən xərclərin yüksəkliyi, elmi-tədqiqat xərclərinin artımı
- yeni texnologiyaların alınmasına məsrəflər, marketinq xərclərinin yüksəkliyi

104. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ✓ elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsinin stimullaşdırılmasına dəstək;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatları, torpaqların istifadəsi, meşə ehtiyatları, ətraf mühitin qorunması, iqtisadi monitoring
- sosial inkişaf, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artımı, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü,

105. Hansı cavab düz deyil? Strateji iqtisadi artım planları....

- böyük korporasiyaların strateji texnoloji yeniləşmə planları ilə uzlaşdırılmalıdır,
- milli təhlükəsizlik konsepsiyasına müvafiq hazırlanmalıdır
- milli innovasiya proqramları ilə əlaqəli hazırlanmalıdır
- ✓ ayrı-ayrı müəssisələrin cari planları ilə uzlaşdırılmalıdır
- altıncı texnoloji dövrə yönələn tədbir və proqramlarla uzlaşmalıdır

106. İqtisadiyyatın sahə strukturunun optimallaşdırılmasını planlaşdırarkən.....

- hasilat sənayesinin sürətli inkişafı prioritet məqsəd kimi müəyyənləşdirilməlidir
- ✓ Elm tutumlu sahələrin sürətli inkişafı prioritet kimi müəyyənləşməlidir
- iaşə xidmətlər sferasının genişlənməsi əsas prioritet sayılmalıdır
- pərakəndə ticarət sferasının ÜDM-də payının artırılması prioritet hesab edilməlidir
- xammalyönümlü ixracın stimullaşdırılmasına diqqət yetirilməlidir

107. İndiqativ planlaşdırma sisteminin yaradılması, perspektiv üçün bir neçə vacib məsələləri həll edir. Nəticədə İndiqativ planlaşdırma vasitəsilə nələrin həyata keçirmək imkanları genişləndirilir. Səhv cavabı tapın.

- iqtisadiyyatın bütün kordinasiyasını
- ✓ xalq təsərrüfatının idarə olunmasını
- proqnozların müəyyən edilməsini
- məqsədyönlü planların müəyyən edilməsini

- bazar və qeyri-bazar strukturlarının uzlaşdırılmasını

108. Fransada Planın əsas məzmunu nəyin müəyyən edilməsidir?

- “dövlət proqnozlaşdırılması aktı”
- “dövlət himayədarlıq aktı”
- ✓ “dövlət müdaxiləsi aktı”
- “dövlət planlaşdırılması aktı”
- “dövlət proqramlaşdırılması aktı”

109. Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ✓ ərazi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə

110. Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- dünyadakı meylləri nəzərə alan proqram işinin təşkilidir.
- ✓ innovasiya-texnoloji sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- ərazi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.

111. Strateji planlaşdırma zamanı nəyi müəyyən edən məqsəd həll olunur

- ✓ əhalinin həyat səviyyəsini,
- əhalinin işsizlik səviyyəsini,
- vətənin inhisarqabiliyyətliliyini
- ölkənin mühafizə qabiliyyətliliyini
- iqtisadiyyatın durğunluğu

112. Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- ✓ strateji prioritetlərin seçiminə
- iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,

113. Dövlətin strategiyasının müvəffəqiyyətlə işlənilib hazırlanmasının və həyata keçirilməsinin başlıca şərti nədir?

- xarici-iqtisadi sferalarını bütövlükdə əhatə edən proqnoz işinin təşkilidir.
- perspektivə istiqamətlənmiş proqram işinin təşkilidir.
- iqtisadi sferalarını qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir.
- ✓ dünyadakı meylləri nəzərə alan proqnoz işinin təşkilidir.
- innovasiya-texnoloji bütövlükdə qismən əhatə edən proqram işinin təşkilidir

114. Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.

- iqtisadi prioritetlərin seçiminə
- ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- ekoloji inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
- innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
- ✓ strateji və indikativ planlar, milli layihə və məqsədli proqramlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.

115. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ✓ yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, investisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrasiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,

116. İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ✓ yanacaq-enerji balansı - inkişafın mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə təminatı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;

117. İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ✓ maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;

118. İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ✓ köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla əsas fondlar balansı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;

119. İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- ✓ digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq ehtiyatları;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;

120. İndikativ planların balanslaşdırılması, resursların növləri üzrə hesabat və proqnoz balanslarına əsaslandırılmışdır:

- mineral, yanacaq, istilik və elektrik enerjisi ehtiyatları ilə əsas fondlar balansı;
- maliyyə balansları – büdcə, tədiyyə balansı, müəssisələrin və əhalinin pul gəlirləri və xərclərinin ehtiyatları;
- ✓ əmək ehtiyatları balansı – onların sayı, yaş tərkibi, ixtisas səviyyəsi kateqoriyaları üzrə, bölgü, sahələr, xalq təsərrüfatı kompleksləri üzrə təkrar istehsal sektorları, makroregionlar üzrə bölgü;
- yanacaq-enerji balansı - inkişafın köhnəlmə dərəcəsi, təzələnmə səviyyəsi və investisiyalar nəzərə almaqla təminatı;
- digər növ təbii və maddi resursların balansları – qara və əlvan metallar, prokat və meşə resursları, içməli su və torpaq balansı;

121. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- xarici əlaqələr – əmtəə və xidmətlərin ixrac və idxalının strukturunun həcmi və dinamikası, MDB-nin maraqlı ölkələrinin integral əlaqələrinin inkişafı, xarici investisiyalar, dövlətin və iqtisadiyyatın xarici borcu, beynəlxalq turizmin mədəni və təhsil əlaqələrinin inkişafı.

- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrassiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;

122. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- ✓ müdafiə, hüquqi qayda-qanun və idarəetmə – müdafiə sənaye kompleksinin əsas göstəriciləri, müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi, silahlı qüvvələrin inkişafı və təminatının yüksəldilməsi, hüquq orqanlarının gücləndirilməsi, məhkəmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, dövlət və bələdiyyə idarəetmə sistemi;
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrassiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;

123. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ✓ ərazi inkişafı – makroregionların (federal dairələr) inkişafı indikatorları, regional inkişafın səviyyələrinin yaxınlaşdırılması, ayrı-ayrı regionlarda depressiyasının aradan qaldırılması;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrassiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;

124. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ✓ təbii-ekoloji dinamika - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri,
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrassiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;

125. İndikativ planın tərkibinə aşağıdakı bölmələr daxil ola bilər:

- ✓ əmtəə və xidmətlərin istehsal və satışı - istehsalın əsas sahələrinin, xalq təsərrüfatı komplekslərinin, təkrar istehsal sektorlarının əsas sahələrinin inkişafı, istehsalın strukturunda dəyişmələr, iqtisadiyyatın dövlət və bələdiyyə sektorlarının inkişafı üzrə tapşırıqlar;
- təbii-ekoloji dinamika - elmi və innovasiyada məsrəflərin həcmi yüksək texnoloji sahələrin inkişafı milli innovasiya proqram və layihələrinin reallaşdırılması, məhsulun rəqabət qabiliyyətinin yüksəldilməsi,
- elm və innovasiya – texnoloji inkişaf - istehsalın və əhalinin təbii resurslarla təminatının yüksəldilməsi, faydalı qazıntıların əsas növlərinin kəşf edilmiş ehtiyatlarının artımı, torpaqların istifadəsi, meşə bərpası, ətraf mühitin qorunmasının yaxşılaşdırılması tədbirləri, iqtisadi monitoring, zəhərli tullantıların azaldılması məsələləri;
- sosial inkişaf – nvestisiyalar və əsas kapital, əhalinin real gəlirlərinin və pərakəndə ticarət dövriyyəsinin artımı, infilyasiya səviyyəsi, ixrac və idxalın həcmi;
- yekun makrogöstəricilər (indikatorlar) ÜDM-un həcmi və artım sürəti, doğum, ölüm, təbii artım, miqrassiya səviyyəsi, əmək ehtiyatları və onların istehsal sektorları və sahələri üzrə bölgüsü, işçilərin ixtisas səviyyəsi, səhiyyə, təhsil, mədəniyyətin inkişafının proqnozu;

126. İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:

- ✓ xalq təsərrüfatı balans sistemi ilə
- maliyyə balans sistemi ilə
- enerji balans sistemi ilə

- xammal balansı sistemi ilə
 - ərzaq balansı sistemi ilə
127. İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:
- ✓ məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansı.
 - enerji balansı sistemi ilə
 - xammal balansı sistemi ilə
 - ərzaq balansı sistemi ilə
 - maliyyə balansı sistemi ilə
128. İqtisadi problemlər dairəsi əhatə olunur:
- ərzaq balansı sistemi ilə
 - maliyyə balansı sistemi ilə
 - ✓ məcmu (yekun) material balansı
 - enerji balansı sistemi ilə
 - xammal balansı sistemi ilə
129. İndiqativ planlaşdırma uzunmüddətli siyasətin həyata keçirilməsində təxirəsalınmaz vəzifənin həyata keçirilməsinin güclü vasitəsidir. Onun nəticələri dünya təcrübəsində təsdiq olunmuş, bazar təmayüllü ölkələrdən hansında daha yüksək təşəkkülünü tapmışdır?
- Xorvatiyada
 - ✓ Yaponiyada
 - İngiltərədə
 - ABŞ-da
 - Almaniyada
130. Müasir mərhələ iqtisadi artımın kafi şərti nədir?
- investisiyaların mütləq həcmi
 - ✓ inkişaf etmiş maliyyə sisteminin mövcudluğu
 - idarəetmə keyfiyyəti
 - institusional mühit
 - inkişaf etmiş sosial infrastrukturun mövcudluğu
131. Dövlətin sosial-iqtisadi strategiyasının işlənilib-hazırlanması və həyata keçirilməsi nəyə istinad edir.
- ✓ sosial-iqtisadi inkişafın uzunmüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
 - strateji və indikativ planlar, xarici layihə və məqsədli proqnozlar vasitəsilə yerinə yetirilməsinə istinad edir.
 - iqtisadi prioritetlərin seçiminə
 - ərazi inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,
 - innovasiya-texniki inkişafın qısamüddətli meyllərinin qabaqcadan görülməsinə,,
132. İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricilər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir?
- ayrı-ayrı korporativ səhmlərin qiymət dinamikası, şirkətlərin dividend ödənişi siyasəti
 - ayrı-ayrı müəssisələrin marketinq strategiyası, mövsümi amillərin istehsal həcminə təsiri
 - ✓ ÜDM –in artım tempi, məşğulluq səviyyəsi, qiymətlərin stabilliyi, tədiyyə balansı
 - ayrı-ayrı müəssisələrin mənfəəti, kommersiya banklarının faiz dərəcəsi, ayrı-ayrı müəssisələrin zərəri
 - korporativ idarəetmə modelləri, iqtisadiyyatın təşkilati-hüquqi formaları
133. İqtisadi artımın strateji planlaşdırılmasında istifadə olunan orta illik artım tempi göstəricisi hansı üsulla müəyyən edilir?
- müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin müddəti təşkil edən illərin sayına bölünməsi ilə
 - ✓ müddət ərzində planlaşdırılan artım tempinin illərinə sayına bərabər əsasda kökünün tapılması ilə
 - illər üzrə artım templərinin kvadratlarının cəminin kvadrat kökünün tapılması ilə
 - ilk və son il üzrə artım templərinin cəmlənib 2-yə bölünməsi ilə
 - müddəti təşkil edən hər il üzrə artım templərinin cəmlənib, illərin sayına bölünməsi ilə

134. Hansı cavab səhvdir? Yüksək keyfiyyətli iqtisadi artım.....
- həm də istehsalın ekoloji təmizliyini təmin etməlidir
 - ✓ istehsalın artım təməllərinin sosial inkişaf təməllərindən üstün olmasını təmin etməlidir
 - həyatın sosial parametrlərini yaxşılaşdırmaqlıdır
 - əmək məhsuldarlığının artım təməllərinin əmək haqqlarının artım təməllərindən üstünlüyünü təmin etməlidir
 - fond tutumu, materialtutumu azaltmalıdır
135. Sadalananlardan hansı inflyasiyanı şərtləndirən səbəblərə aid deyil?
- ✓ pul siyasətinin sərtləşdirilməsi
 - dövlət büdcəsinin kəsiri
 - uçot dərəcələrinin aşağı olması
 - pul siyasətinin mülayimləşdirilməsi
 - enerji qiymətlərinin artımı
136. İqtisadiyyatda elmtutumlu sahələrin payının artımı planlaşdırılır. Sadalananlardan hansı daha çox gözləniləndir?
- iqtisadi sabitlik
 - mülayim tempi artım
 - ✓ dinamik artım
 - məşğulluğun sürətli artımı
 - inflyasiyanın çox aşağı səviyyədə olması
137. Piter Ramazın iqtisadi artım nəzəriyyəsinə görə iqtisadi inkişafın təminatçısı hansı sektordur?
- istehlak sektoru
 - ✓ innovasiya sektoru
 - aqrar sektor
 - sosial təminat sektoru
 - elmi-tədqiqat sektoru
138. Milli proqramların idarəetmə strukturuna aid deyil:
- proqramın sifarişçiləri
 - proqramın ali şurası
 - ✓ kommersiya təşkilatının direktoru
 - informasiya mərkəzi
 - proqnozlaşdırma və planlaşdırma mərkəzi
139. Milli proqramların maliyyə mənbəyinə adətən aid olmur?
- ✓ səhm buraxılışı
 - xarici investorların vəsaiti
 - vençur fondların vəsaitləri
 - büdcə vəsaitləri
 - sosial fondların vəsaiti
140. Proqramların strukturizasiyası ardıcıl olaraq hansı elementlərdən ibarətdir?
- ✓ tədqiqat, investisiya, idarəetmə, kadr, regionlararası və beynəlxalq əməkdaşlıq
 - investisiya, kadr, idarəetmə, proqram təşhihi
 - proqramın təşhihi, kadr, idarəetmə, investisiya
 - biznes-plan, kadr, regionlararası əməkdaşlıq, proqramın təşhihi
 - idarəetmə, biznes-plan, proqramların təşhihi
141. Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin tikintisi proqramlaşdırmanın hansı formasına aiddir?
- çoxşaxəli qovşaq proqram
 - milli layihə

- ✓ məqsədli proqram
 - antiböhran proqramı
 - konseptual proqram
142. Azərbaycan regionlarının sosial-iqtisadi inkişaf proqramları sosial-iqtisadi dinamikanın proqramlaşdırılmasının hansı formasına aiddir?
- antiböhran proqram
 - məqsədli proqram
 - milli layihə
 - ✓ çoxşaxəli qovşaq proqram
 - konseptual proqram
143. Sosial-iqtisadi dinamikanı tənzimləyən milli proqramlaşdırma formaları hansıdır?
- antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr
 - ✓ antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramları, milli layihələr, məqsədli proqramlar
 - antiböhran proqramları, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar
 - antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, çoxistiqamətli qovşaq proqramlar, milli layihələr, məqsədli proqramlar
 - antiböhran proqramları, Liberal proqramlar, konseptual proqramlar, milli layihələr
144. İqtisadiyyatın struktur deqradasiyası özünü hansı meyllərdə göstərir?
- ÜDM-də yığımın payının 25%-dən yuxarı olmamasında, xarici investisiyalara həcmnin daxili investisiyalara nisbətən sürətlə artmasında
 - neft-kimya sənayesinin qida məhsulları sənayesinə nisbətən üstün artımında, aqrar sektorun dinamik yüksəlişində
 - qiymətli kağızlar bazarının həcmnin genişlənməsində, səhmlərin qiymətinin cari tərəddüdlərində
 - ✓ hasilat sənayesinin ÜDM payının artmasında, pərakəndə ticarətin payının yüksəlməsində, investisiyaların həcmnin azaldılmasında, emal sənayesinə investisiyaların zəifləməsində
 - istehsal infrastrukturuna investisiyaların dinamik artımında, maliyyə sektorunun ÜDM-də payının yüksəlməsində
145. Sadalananlardan hansı iqtisadi artım modeli deyil?
- ✓ Modilyani-Miller modeli
 - Artur Lyus modeli
 - Xarrod-Domaz modeli
 - Kobb-Duqlas modeli
 - Solon modeli
146. İqtisadiyyatın strukturunun strateji planlaşdırılması ilk mərhələsində hansı məsələ həllini tapır:
- ✓ iqtisadi inkişaf tələbatlarına uyğun olaraq ölkə iqtisadiyyatının sahə strukturu müəyyənləşdirilir
 - sənaye sahələrinin inkişaf templəri müəyyən edilir
 - bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının resurslara olan tələbatı müəyyənləşir
 - ayrı-ayrı sahələrin inkişaf templəri müəyyən olunur
 - iqtisadiyyatın zəruri sahə strukturunun formalaşması üçün lazım olan istehsal resurslarının həcmi və tərkibi müəyyən olunur
147. İqtisadiyyatın struktur proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına olan əsas tələblərdən biri:
- proqnozlaşdırmanın ekspert qiymətləndirilməsi metodundan əsaslandırılmasıdır
 - ✓ ayrı-ayrı sahələrin inkişafı ilə bütövlükdə ölkə iqtisadiyyatının inkişaf fərdləri arasındakı qarşılıqlı əlaqənin nəzərə alınmasıdır
 - planlaşdırmanın indikativ xarakterdə olmasıdır
 - planlaşdırmanın direktiv xarakterdə olmasıdır
 - planlaşdırmanın normativ metroda əsaslanmasıdır
148. İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?
- iqtisadiyyat sahələri üzrə əmək və kapital resurslarına olan perspektiv tələbatın həcmnin müəyyənləşdirilməsini
 - son tələbin əsas komponentləri üzrə perspektiv miqdarının müəyyənləşdirilməsinə
 - ✓ perspektiv müddətə son tələbin əsas komponentlərinin, həmçinin ölkə təsərrüfatının ayrı-ayrı sahələrində məhsul buraxılışı və resurs məsləki göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsi

- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələri üzrə məhsul buraxılışı həcmələrinin müəyyənləşdirilməsini
- sənayenin ayrı-ayrı sahələri üzrə perspektiv məhsul və məsrəf göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsini

149. Milli proqramların təminatının ən vacib elementi hansılardır?

- proqramın tədqiqat-konstruktor və investisiya istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi
- normativ-hüquqi baza, biznes-planların hazırlanması
- informasiya, prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi
- ✓ normativ-hüquqi baza, informasiya, kadr
- biznes-planların hazırlanması, prioritetlərin müəyyənləşdirilməsi

150. ETT nəticələri sahələrarası balans üzrə çoxvariantlı hesablanmaları hansı səbəbdən şərtləndirilir?

- ETT nəticələrinin əmək resurslarına qənaəət imkan yaratdığından
- ✓ ETT nəticələrinin məhsul vahidinə resurs məsrəfini və ardıcıl olaraq texnologiyaların əmsalları azaltmaq ehtimallarından
- ETT-nin inkişafı əlavə resurs cəlbini tələb etdiyindən
- ETT nəticəsində məhsul vahidinə düşən material məsrəfi azaldığından
- ETT nəticəsində məhsul vahidinə xammal məsrəfi azaldığından

151. İqtisadiyyatın strukturunun proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasının əsas vasitəsi hansıdır?

- indikativ planlaşdırma
- proqramlaşdırma
- direktiv planlaşdırma
- ✓ sahələrarası balans metodu
- direktiv planlaşdırma

152. Struktur planlaşdırılmasının iterasiya rejimində hazırlanması nəyi nəzərdə tutur?

- ayrı-ayrı sahələr üzrə istehsal həcmi və bu əsasda makroiqtisadi göstəricilərin planlaşdırılması
- sahə göstəricilərinin ayrı-ayrı alt sistem göstəriciləri ilə uzlaşdırılmasını
- ✓ makroiqtisadi göstəricilərin struktur göstəriciləri ilə və ardıcıl olaraq sahənin ayrı-ayrı alt sistemləri göstəriciləri ilə uzlaşdırılması əsasında plan göstəricilərinin müəyyənləşdirilməsini
- ayrı-ayrı sahələrin məhsullarına tələbatın müəyyənləşməsi
- ayrı-ayrı sahələr üzrə resurs tələbatının müəyyənləşməsi və bu əsasda məcmu resurs tələbatının planlaşdırılması

153. əgər əhalinin orta gəlirləri dinamik yüksəlsə iqtisadiyyatın strukturunda hansı dəyişmələri planlaşdırmaq mümkündür?

- kənd təsərrüfatının ÜDM-dəki payının nisbi yüksəlməsini
- hasilat sənayesində artımı
- yeyinti sənayesində artımı
- ✓ uzunmüddətli istehlak mallarına və xidmətlərə tələbatın yüksələcəyini və bu sahələrdə yüksək artımı
- toxuculuq sənayesində artımı

154. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- mineral və meşə xammalının vacib növləri üzrə plan balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- ✓ meşə materialları üzrə proqnoz balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;

155. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ✓ əlvan metallar üzrə proqnoz balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materialları, selluloza, sement üzrə plan balansı;
- mineral və meşə xammalının vacib növləri üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;

156. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:
- ✓ meşə xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
 - mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
 - perspektiv maliyyə-energetika balansı;
157. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - ✓ mineral xammalın vacib növləri üzrə proqnoz balansı;
 - perspektiv maliyyə-energetika balansı;
 - mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
158. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
 - qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
 - ✓ perspektiv yanacaq-energetika balansı;
159. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - ✓ sahələrarası balans əsasında qurulan və sektorun daxilində və digər sektorlarla qarşılıqlı əlaqənin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə imkan verən təkrar istehsal tsiklin makromodeli;
 - perspektiv maliyyə-energetika balansı;
 - mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
160. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:
- ✓ qara metallar üzrə proqnoz balansı;
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
 - mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
 - perspektiv maliyyə-energetika balansı;
161. Tələb inflyasiyasını nə şərtləndirir:
- istehsal xərclərinin artımı
 - ✓ izafi məcmu xərclər
 - xarici faktorlar
 - iş qüvvəsi qiymətinin yüksəlməsi
 - xammal qiymətlərinin artımı
162. Investisiya səviyyəsi
- qiymət artımının xərc artımına nisbətini əks etdirtir
 - qiymətlərin stabillik səviyyəsini əks etdirtir
 - ✓ orta qiymət səviyyəsini nisbi dəyişməsinə əks etdirir
 - qiymətlərin mütləq dəyişməsinə əks etdirir
 - qiymətlərin artımının mütləq səviyyəsini əks etdirir
163. Inflyasiya özündə nəyi əks etdirir?
- qiymətlərin dəyişməsinə

- qiymətlərin sabitliyini
- ✓ orta qiymət səviyyəsinin davamlı yüksəlmə meylini
- qiymətlərin azalmasını
- qiymətlərin qeyri sabitliyini

164. Qiymətlərin əsas növləri hansılardır?

- sərbəst müəyyən edilən, topdan satış, pərakəndə satış
- liberal, mərkəzləşdirilmiş, pərakəndə satış
- sərbəst, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, direktiv müəyyən edilən
- ✓ sərəst müəyyən olunan, mərkəzləşdirilmiş müəyyən edilən, tənzimlənən
- tənzimlənən, tənzimlənməyən, pərakəndə satış

165. Qiymətin funksiyalarına aid deyil:

- ölçü
- ✓ təmərküzləşdirmə
- İnformasiya
- bölüşdürücü və ya yenidən bölüşdürücü
- stimullaşdırıcı

166. Strateji göstəriş özünə daxil edir:

- ✓ müəssisənin fəaliyyətinin son məqsədinin nədən ibarət olmasına cavab
- müəssisənin onun idarə heyətinə münasibəti
- müəssisə cəmiyyətin gözündə öz fəaliyyətini necə yaxşılaşdırılmalıdır
- müəssisənin rəqabət üstünlüklərinin çatışmamazlıqlarının formalaşdırılması;
- müəssisənin fəaliyyətinin etik və fəlsəfi məqsədlərin aydınlaşdırılması;

167. Bazar strategiyası:

- məhsulun qiymətinin müəyyən edilmə proseduru
- müəssisənin mənfəət normasının qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqəsini müəyyənləşdirir
- iqtisadi strategiya əsasında işlənir
- strateji portfel müqavilələr əsasında işlənir
- ✓ fərmənin rəqabət üstünlüyünü təmin etmək və qlobal məqsədi reallaşdırmaq üçün təmin olunan qarşılıqlı əlaqəli və təsirli tədbirlərin məcmusu

168. Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ✓ iqtisadi riyazi
- ekstropolyasiya
- obyektlərə nəzarət
- balans
- statistik təcrübə metodu

169. Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:

- ekstropolyasiya
- obyektlərə nəzarət
- statistik təcrübə metodu
- morfoloji analiz
- ✓ normativ

170. Təklif inflyasiyasını şərtləndirən faktorlara aid deyil:

- əmək haqqının artımı
- ✓ məşğulluğun artımı
- material qiymətlərinin artımı
- vergilərin artımı

- xammal qiymətlərinin artımı

171. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- ✓ selliloza üzrə proqnoz balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;

172. Makrogöstəricilərin yeniləşdirilməsi üçün aşağıdakıların balanslarından istifadə etmək lazımdır:

- qara və əlvan metallar, meşə materiallar, selliloza, sement üzrə plan balansı;
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- perspektiv maliyyə-energetika balansı;
- ✓ sivilizasiyalar üzrə xarici ticarət balansı (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
- mineral və meşə xammalın vacib növləri üzrə plan balansı;

173. əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir.
Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Biznes-ppoqramlar.
- ✓ Biznes-planlar
- Planın strukturizasiyası
- Tədbirlər aparatı
- “Məqsədlər evi”

174. əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir.
Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- Biznes-ppoqramlar.
- “Məqsədlər evi
- Planın strukturizasiyası
- Tədbirlər aparatı.
- ✓ Proqramın strukturizasiyası

175. əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir.
Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq.

- ✓ Tədbirlər sistemi
- Planın strukturizasiyası
- Biznes-ppoqramlar
- Tədbirlər aparatı.
- “Məqsədlər evi”

176. əsas metodoloji prinsiplər milli proqramlaşdırmanın müasir texnologiyasının köməyilə reallaşır. Onun prinsipial blok-sxemi 10 elementi daxil edir.
Təqdim olunmuş blok-sxemin əsas elementlərinə baxaq

- Planın strukturizasiyası
- Biznes-ppoqramlar.
- ✓ “Məqsədlər ağacı
- “Məqsədlər evi”
- Tədbirlər aparatı.

177. Hökumət sərt büdcə siyasəti reallaşdırmağı planlaşdırır. Nə gözlənilir?

- ✓ Gəlirlərin kəskin artımı
- Infilyasiyanın aşağı səviyyədə olması

- Məşğulluğun kəskin artmaması
- Gəlirlərin sürətlə artmaması
- Sosial xərclərin yüksək artımı

178. Inflyasiyanı proqnozlaşdırmaq üçün istifadə edilən ekonometrik modeldə hansı ekzogen dəyişənlərdən istifadə edilir?

- ixrac məhsullarının qiyməti, məşğulluğun strukturu
- avadanlıqların qiyməti, orta aylıq əmək haqqının səviyyəsi
- qeyri-ərzaq məhsullarının qiyməti, əmək haqlarının səviyyəsi
- ✓ idxal məhsullarının qiyməti, məşğulluğun səviyyəsi
- ərzaq məhsullarının qiyməti, orta aylıq pensiyaların həcmi

179. Inflyasiyanı proqnozlaşdırmaq və planlaşdırmaq üçün hansı endogen göstəricilərdən istifadə edilmir?

- ✓ məcmu investisiyaların strukturundakı dəyişmələr
- dolaylı vergi dərəcələrinin dəyişməsi
- transfert ödənişlərinin həcmi
- dövlət subsidiyalarının həcmindəki dəyişmələr
- dövlət tərəfindən tənzimlənən qiymətlərin dəyişməsi

180. Inflyasiyanın proqnozlaşdırılması baxımından ən zəruri məsələ:

- ✓ inflyasiya və onu doğuran amillər arasında qarşılıqlı əlaqələrin müəyyənləşdirməkdir
- əmək haqlarının artım meylini müəyyən etməkdir
- enerji amilinin təsirini aşkarlamaqdır
- istehsal resurslarının təklifini izləməkdir
- tələbatdakı dəyişmələri izləməkdir

181. Növbəti ildə inflyasiya səviyyəsinin Paaşe indeksi üzrə 10%, Layspers indeksi üzrə 12% olacağı gözlənilir. Fişer indeksi üzrə inflyasiya neşə faiz təşkil etməlidir?

- 10%
- ✓ Təxminən 11%
- Təxminən 12%
- Təxminən 6%
- Təxminən 15%

182. Hökumət yaxın illər üçün inflyasiyanın aşağı səviyyədə olmasını planlaşdırır. Hansı tədbir həyata keçirilməməlidir?

- büdcə kəsiri azaldılmalıdır
- uçot dərəcələri azaldılmalıdır
- məcburi ehtiyat normaları aşağı salınmalıdır
- ✓ məşğulluq səviyyəsi sürətlə artırılmalıdır
- tənzimlənən qiymətlər artırılmalıdır

183. Müəssisənin maliyyə planlaşması mərhələsinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- strateji məqsədlərin müəyyənləşməsi
- xarici mühitin təhlili
- mənfəət, rentabellik və s. göstəricilərin müəyyənləşməsi
- ✓ işə qəbul prosedurlarının müəyyənləşməsi
- xərclərin və gəlirlərin müəyyənləşməsi

184. Maliyyə planlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- ✓ obyektin gələcək məqsədinin gerçəkləşməsi üzrə maliyyə xərclərinin, bu xərclərin maliyyə mənbələrinin, gələcək gəlirlərinin ətraflı təsirini
- gəlirlərin səmərəlilik səviyyəsini
- dövlətin gəlir və xərclərinin təsvirini
- büdcənin xərc və gəlirlərinin təsvirini

- müəssisənin maliyyə xərclərini və gəlirlərinin təsvirini

185. Maliyyə sisteminin təsnifatına sadalananlardan hansı aid deyil?

- dövlət maliyyəsi
- beynəlxalq maliyyə
- müəssisə maliyyəsi
- ✓ birja
- sığorta

186. Maliyyə özündə nəyi əks etdirir?

- müəssisənin pul fondlarını
- pul fondlarının istifadəsi prosesini
- mərkəzləşdirilmiş pul fondlarının yaradılması və istifadəsinin idarəedilməsini
- pul fondlarının formalaşması prosesini
- ✓ pul fondlarının yaradılması və istifadəsi prosesinin idarəedilməsini

187. əgər inflyasiya səviyyəsinin azaldılması planlaşdırılırsa, onda Mərkəzi Bank nə etməməlidir?

- məcburi ehtiyat normalarını yüksəltməlidir
- mərkəzi Bankın yeni notlarını dövriyyəyə buraxmamalıdır
- açıq bazarda dövlət xəzinə istiqrazlarını almalıdır
- ucot dərəcələrini artırmalıdır
- ✓ ucot dərəcələrini azaltmalıdır

188. Antiinflyasiya siyasəti elementlərinə aid deyil:

- ucot dərəcələrinin dəyişməsi
- açıq bazar əməliyyatları
- dövlət büdcəsinin kəsirinin azaldılması
- məcburi ehtiyat normalarının dəyişməsi
- ✓ kommersiya banklarının orta kredit dərəcələrinin artırması

189. Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ✓ İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşmasının idarə olunmasında (onlar isə, bir qayda olaraq innovasiya-yarımçıq olurlar) proqram idarə olunmanın üç zəruri tərkib sisteminə tətbiqən “hakimiyyətin parçalanması, bölünməsi və kooperasiyası” prinsipinə riayət etmək lazımdır.
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır.
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır.
- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır

190. Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar

- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir. Strateji yarımçıq keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır.
- ✓ Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması dəqiq təşkil olunmalıdır və nizama salınmalıdır, vahid idarə edən şirkətə və başlıca qüvvələrin innovasiya tərəfdaşlıqlarına: dövlət, biznes, elm, təhsil və vətəndaş cəmiyyətinə söykənməlidir.

191. Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:

- ✓ Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı uyğunlaşmalıdır, onda, əlavə, sinergetik xalq təsərrüfatı effekti meydana çıxır.
- Milli proqram və layihələrin işlənilib hazırlanması və reallaşdırılmasını qurmaq zəruridir. Bu, ixtisaslı kadrların təhsil səviyyəsinin ümumi yüksəlməsinə və tələb olunanlığına səbəb olacaqdır
- İnnovasiya xarakterli milli layihələrin və proqramların işlənilib hazırlanması və reallaşması lazımdır
- Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir.

- Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır

- 192.** Dövlət büdcə xərcləri 30 mld manat, Neft Fondunun xərcləri 10 mld manat, Sosial Müdafiə Fondunun xərcləri 5 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondundan büdcəyə 9 mld manat, büdcədən Sosial Müdafiə Fonduna 1 mld transfert olacaqsə, kəsirsiz büdcə üçün gəlirlər nəyə bərabərləşməlidir?
- 24 mld
 - ✓ 21 mld
 - 10 mld
 - 23 mld
 - 20 mld
- 193.** 2015-ci il üçün dövlət büdcə gəlirləri 20 mld manat planlaşdırılır. Neft Fondunun gəlirləri 15 mld manat, müəssisələrin resursları 40 mld manat, sosial müdafiə Fondunun resursları 5 mld manat olacaq. Neft Fondundan büdcəyə 5 mld, büdcədən sosial müdafiə Fonduna 1 mld manat transfert planlaşdırılır. Digər gəlirlər olması, topla maliyyə balans üzə resursların həcmi nə qədər olar?
- 55 mld
 - ✓ 74 mld
 - 60 mld
 - 75 mld
 - 80 mld
- 194.** Dövlət maliyyə planlaşdırılması mərhələlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?
- dövlətin maliyyə gəlirlərinin müəyyən edilməsi
 - strateji sosial-iqtisadi və siyasi məqsədlərin müəyyənəlməsi
 - makroiqtisadi vəziyyətin müəyyənəlməsi
 - ictimai məhsullara tələbatın müəyyənəlməsi
 - ✓ Maliyyə Nazirliyinin strukturunun müəyyənəlməsi
- 195.** Toplu maliyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?
- dövlət maliyyə vəsaitlərinin sərfi barədə məlumatı
 - müəyyən müddətdə ölkə üzrə xərclənən məcmu maliyyə vəsaitlərini
 - ölkə və ya müəyyən ərazi üzrə maliyyə resurslarının formalaşması barədə məlumatı
 - dövlət maliyyə vəsaitlərinin həcmi barədə məlumatı
 - ✓ ölkə və ya müxtəlif ərazidə müəyyən zaman müddətində məcmu maliyyə resurslarının yaradılması və istifadəsinin təsvirini
- 196.** Dövlət büdcəsi özündə nəyi əks etdirir?
- qeyri-vergi gəlirləri hesabına yaradılan pul vəsaiti fondunu
 - ✓ il ərzində ictimai məhsullara tələbatı ödəmək, sosial müdafiəni gərcəkləşdirmək, makroiqtisadi tənzimləməni reallaşdırmaq məqsədilə yaradılan və istifadə edilən pul vəsaitləri fondunu
 - könüllü ödənişlər hesabına yaradılan və ictimai məhsullar istehsalına sərf olunan pul vəsaiti fondunu
 - ictimai məhsullara tələbatı ödəmək məqsədilə yaradılan və istifadə olunan pul vəsaiti fondunu
 - digər mənbələrdən transfert hesabına formalaşan pul vəsaiti fondunu
- 197.** Dövlət büdcəsinin proqnozlaşdırılmasında ən üstün istifadə edilən metod hansıdır?
- hec biri
 - ekspert rəyləri
 - «delfi» metodu
 - sabit ekstropolyasiya metodu
 - ✓ ekonometrik metodlar
- 198.** Dövlət büdcə gəlirlərinin proqnozlaşdırılması zamanı hansı göstəricidən istifadə edilmir?
- neftin qiyməti
 - daxili investisiyaların həcmi
 - xarici investisiyaarın həcmi
 - ✓ investisiyaların maliyyələşmə mənbələri

- istehlak qiymətləri indeksi
- 199.** Milli proqramlaşdırmanın effektiv sisteminin formalaşması üzrə sonrakı ardıcıl addımlar zəruridirlər. Bizim fikrimizcə o, aşağıdakıları daxil edə bilər:
- sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi muxtar milli proqramlar;
 - ölkənin innovasiya-texnoloji inkişafına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
 - ✓ milli proqramların tərkibinə daxil olan konkret iri vəzifələrin həll edilməsi üzrə (sosial, innovasiya-texnoloji, təbiətiqoruyan energetikanın sferada ərazi) muxtar milli layihələr.
 - ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının həllinə yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar;
 - ölkənin sosial-iqtisadi inkişafın reallaşmasına yönəlmiş uzunmüddətli perspektivə (15-30 il) çox olmayan sayda (5-6-dan çox olmayan) milli proqramlar
- 200.** Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
 - ✓ Milli proqramlar heç də bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə etmir, ancaq strateji yarıb keçmənin dəqiq işarə edilmiş istiqamətini əhatə edir
 - Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır.
 - Strateji yarıb keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
 - Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- 201.** Milli proqramlaşdırmanın metodologiyasının əsaslarını qısa şəkildə aşağıdakı müddəalara gətirmək olar:
- Milli proqramlar ancaq bütün iqtisadiyyatı və sosial sferanı əhatə edir
 - Milli proqram və layihələr sisteminin ayrı-ayrı tərkib hissələri qarşılıqlı effekti meydana çıxır
 - Strateji yarıb keçmənin reallaşdırılması üçün qüvvələrin təmərküzləşməsi proqram sektorunun xeyrinə resursların yenidən bölüşdürülməsi təmin olunmayacaqdır
 - ✓ Milli proqramlar və layihələr
 - Milli proqram və layihələrin reallaşmasının idarə olunması söykənməlidir
- 202.** 2011-ci il təhsil ilinin əvvəlinə ölkədə orta məktəblər üzrə sinif sayı 100 min olub. Təhsil ilinin sonuna sinif sayı 120 minə yüksəlib. Maliyyə ili üçün sinif sayını necə planlaşdırmaq lazımdır?
- 120 min
 - ✓ 106666
 - 100 min
 - 115
 - 110 min
- 203.** Planlaşmanın əsas metodlarından biridir:
- balans
 - morfoloji analiz
 - ✓ statistik təcrübə metodu
 - obyektlərə nəzarət
 - ekstropolyasiya
- 204.** Planlaşmanın əsas metodlarından biri aşağıdakılardır:
- ekspert
 - ekstropolyasiya
 - ✓ balans
 - morfoloji analiz
 - obyektlərə nəzarət
- 205.** Gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşma:
- taktiki planlaşma

- perspektiv planlaşma
- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- ✓ gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- qeyri-aktiv planlaşdırma

206. Müasir dövrdə istiqamətlənmiş planlaşma:

- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- ✓ cari planlaşma
- operativ planlaşma
- qeyri-aktiv planlaşdırma

207. Keçmişə istiqamətlənmiş planlaşdırma:

- taktiki planlaşma
- uyğunlaşmaya əsaslanan planlaşma
- gələcəyə istiqamətlənmiş planlaşdırma
- ✓ qeyri-aktiv planlaşdırma
- operativ planlaşma

208. Strategiya firmanın funksional şöbələri və xidmətləri tərəfindən işlənib hazırlanır:

- ✓ instrumental strategiya
- tənzimləmə strategiyası
- fərqləndirmə strategiyası
- idarəetmə strategiyası
- qısa müddətli strategiya

209. Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir:

- operativ planlaşma
- ✓ etimallığa əsaslanan təhlil
- firma daxili planlaşma
- indikativ planlaşma
- taktiki planlaşma

210. Ölkə orta təhsil sistemində 120 min sinif var. Hər bir sinfin həftəlik dərslərinin yükü 30 saat, hər bir müəllim üçün qanun üzrə həftəlik dərslərinin yükü 18 saatdır. Müəllim sayına tələbatı müəyyənləşdirin.

- 250 min nəfər
- ✓ 200 min nəfər
- 120 min nəfər
- 60 min nəfər
- 140 min nəfər

211. Sadalananlardan hansı proqram məqsədli metod əsasında planlaşdırılır?

- ölkənin icmali su təminatının yaxşılaşdırılmasına məsrəflər planlaşdırılarkən
- ✓ dövlət ali təhsil müəssisəsinin xərclərini planlaşdırılarkən
- xroniki xəstələrin pulsuz dərman təminatına məsrəfləri planlaşdırılarkən
- Ali Təhsil sisteminin baloniyə prosesinə keçidi ilə bağlı məsrəflər planlaşdırılarkən
- dövlət hesabına xaricə təhsil almaga göndərilən tələblərə məsrəfləri planlaşdırılarkən

212. Dövlət büdcəsinin xərclərinin planlaşdırılmasında hansı metodlardan daha çox istifadə olunur?

- ✓ normativ, proqram- məqsədli və birbaşa hesablama metodu
- heç birindən
- birbaşa hesablama metodu
- proqram-məqsədli metod

- yalnız normativ metod

213. Sadlananlardan hansı dövlət büdcə xərclərinə aid deyil?

- Təhsil xərcləri
- müdafiə xərcləri
- Milli Məclisin saxlanma xərcləri
- ✓ ARDNŞ tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər
- Ekologi və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən aparılan yaşıllaşdırma işlərinə xərclər

214. Dövlət büdcə xərclərinin strateji proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasında hansı amil daha üstün rol oynayır?

- ✓ demoqrafik faktor
- hərbi faktor
- texnoloji faktor
- siyasi faktor
- sosial faktor

215. Dövlət büdcəsinin gəlirlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ƏDV
- dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar
- nəqliyyat vasitələrinin texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan rüsum
- ✓ Həmkarlar Ittifaqına ödənişlər
- gəlir vergisi

216. Tədiyyə balansının əsas elementləri hansılardır?

- Ölkənin qızıl-valyuta ehtiyatlarının həcmi, ixracın həcmi, xarici investisiyaların həcmi:
- İdxalın həcmi, ixracın həcmi
- cari əməliyyatlar hesabı, xarici ticarət həcmi, xarici investisiyaların həcmi
- ✓ Cari əməliyyatlar hesabı, kapitalların hərəkəti və maliyyə əməliyyatları hesabı, rəsmi ehtiyatların dəyişməsi
- Xaricdə kapital qoyuluşlarının həcmi, xarici investisiyaların həcmi

217. Tədiyyə balansı özündə nəyi əks etdirir?

- İxrac və idxalın balansını
- ✓ Müəyyən müddət ərzində ölkə rezidentlərinin başqa ölkələrlə iqtisadi bağlaşmalarının məcmusunun sistemli yazılışını
- Xaricdən gələn transfertləri
- Xaricə kapital axının həcmi
- Ölkə müəssisələrinin digər ölkələrin müəssisələrin ilə bağlaşmalarının həcmi

218. Dövlət investisiya xərcləri əsasən hansı metodla planlaşdırılır?

- Balans metodu ilə
- Sadalanan metodların heç biri ilə
- Eksport qiymətləndirilməsinə ietodu ilə
- Normativ metodla
- ✓ Proqram – məqsədli metodla

219. Sahələrarası balans modeli iqtisadi təhlilin dərinləşdirilməsi, proqnozlaşdırma və planlaşdırma sistemlərinin təkmilləşdirilməsində mövcud imkanları artır. Bu imkanların genişləndirilməsi üç əsas istiqamətdə gedir:

- ✓ Proqnoz-plan hesablamalarını, son ictimai məhsulun birbaşa planlaşdırılması ilə əsaslandırmaq olar. Proqnoz-plan hesablamalarının bütün sisteminin ilkin məqsədi cəmiyyətin artan tələbatlarının həcmi müəyyənəndirilməsidir.
- Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
- İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
- Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır
- Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.

220. Sahəlararası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlkdir:
- ✓ Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
 - Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövryyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
 - İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
 - Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
 - Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
221. Sahəlararası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə mlkdir:
- ✓ Həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir (bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir);
 - Tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövryyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, II bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları VI bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
 - İqtisadi təhlil kəmiyyət təhlilinin yeni metodları ilə zənginləşdirilir.
 - Strateji planlaşdırma, planın optimal variantlarının seçilməsi metodlarını öz əhatəsinə alır.
 - Əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən III bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
222. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ layihənin reallaşdırma effektivliyi (kommersiya layihələri üçün – zaman amilinin nəzərə alınması ilə özünüödəmə müddəti).
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
 - layihənin iştirakçıları;
223. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ layihələrin yerinə yetirilməsi texnologiyası
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 - layihənin iştirakçıları;
224. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ layihənin yekun nəticələrinin (məhsulun) məzmunu, rəqabətqabiliyyətliyi
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 - layihənin iştirakçıları;
225. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ risklər və onların minimumlaşdırılması
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 - layihənin iştirakçıları
226. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ maliyyələşdirmə mənbələri və maliyyə axınları
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları;
 - layihənin iştirakçıları

227. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ layihənin yerinə yetirilməsi üçün resurslar
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika;
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 - layihənin iştirakçıları
228. Tədqiqat və idarəetmə konturların konkret layihələr üzrə biznes-planları bir qayda olaraq aşağıdakı bölmələri daxil edir:
- ✓ layihənin icraçıları və həmicraçıları
 - layihənin yerinə yetirilməsi üçün vaxt;
 - layihələrin yerinə yetirilməsi texnika
 - maliyyələşdirmə məhsulları və maliyyə axınları
 - layihənin iştirakçıları
229. 2015-ci ildə cari əməliyyatlar hesabı üzrə 20 mld müsbət saldo planlaşdırıb.kapital transfertlər üzrə daxilolma və .dənişlər 0-olacaq. Birbaşa investisiya daxilolması 5mld dollar, məxarici 3mld dollardır. Portfel investisiya məxarici 2,5mld dollar, daxilolması 1,5 mld dollar planlaşdırılır Digər investisiyalar üzrə saldo – 0,5 mld dollardır. Ehtiyat aktivlərin dəyişməsinə nə qədər planlaşdırmaq olar?
- ✓ -22,5 mld dollar
 - -25 mld dollar
 - 22,5 mld dollar
 - 17,5 mld dollar
 - -17,5 mld dollar
230. Ölkənin tədiyyə balansında kapital hesabı balansı üzrə mənfi saldo planlaşdırılır və buna görə də mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının azalması zərurəti yaranır.Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarından istifadə ölkə iqtisadiyyatından inkişafında nə təsir göstərəcək?
- Bazarda valyuta təklifinin artması milli pul vahidinin mövqeyini gücləndirməklə iqtisadi inkişafı stimullaşdıracaq.
 - Valyuta qeyri-stabilliyi yaratmaqla, iqtisadiyyatda böhranı səbəb olur
 - Xarici məhsulların ölkə bazarına daxil olma imkanların artmaqla,milli istehsalçılara zərbə vurur
 - Heç bir cavab düz deyil
 - ✓ Pul bazarında xaric valyuta təkliflərinin artması, milli valyuta təklifinin nisbi və ardıcıl olaraq, iqtisadi artımın yavaşmasına səbəb olur.
231. Tədiyyə balansında cari əməliyyatlar üzrə mənfi saldo planlaşdırılır. Bu halda xarici valyutanın kursu.
- ✓ Artacaq.
 - Sabit qalacaq
 - Tərəddüdə məruz qalacaq
 - Heç bir cavab düz deyil.
 - Azalacaq.
232. Hansı halda xarici valyutanın kursunun yüksəlməsi baş vermir?
- ölkədə pul təklifi artanda
 - ✓ Xarici ölkədə ÜDM-in mütləq azalması baş verəndə
 - Ölkədə faiz dərəcələri aşağı düşəndə
 - Xarici ölkədə faiz dərəcələri yüksələndə
 - Xarici ölkədə pul təklifi azalanda
233. Real valyuta kursları
- Milli valyutaların digər ölkələr valyutalarına dəyişməsi nisbətidir.
 - Milli valyutaların ABŞ dollarına nisbətidir
 - Milli valyutaların avropaya nisbətidir.
 - ✓ Fərqli ölkələrdə istehsal olunmuş məhsulların nisbi qiymətidir.
 - Ölkə hökuməti tərəfindən müəyyən edilən kursdur.

234.	Cari əməliyyatlar üzrə defisit əsasən nəyin hesabına maliyyələşdirilir? - Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları hesabına - Xarici portfel investisiyalar hesabına - Ticarət kreditləri hesabına ✓ Xalis kapital axını hesabına - Birbaşa xarici investisiyalar hesabına
235.	əgər tədiyyə balansının cari hesabı üzrə nisbət saldo planlaşdırılırsa ✓ Ölkədən xalis kapital axının baş verməsi gözləniləndir - Xalis valyuta ehtiyatlarının sürətlə artımı gözləniləndir. - Ölkəyə kapital axının baş verəcəyi də nəzərə alınmalıdır - Heç bir cavab düz deyil - Valyuta ehtiyatlarının stabilliyi gözləniləndir
236.	Sosial təsərrüfat sisteminə tətbiqi nöqteyi nəzərdən strateji planlaşdırma və idarəetmənin ümumi məzmununu və xüsusiyyətlərini başlıca komponentə bölmək olar: ✓ onlara nail olma məqsədləri - onlara nail olma vaxtı (imkanı) - həlli vasitələri - onlara nail olma vaxtı (imkanı) - sistemin məkan məsələsi
237.	Ölkədə investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq üçün hansı tədbir həyata keçirilmir? - vergilər azaldır - maliyyə stabilliyi yaradılır - bütövlük manilər aradan qaldırılır ✓ amotizasiya normaları azaldılır - amortizasiya normaları artırılır
238.	Investisiya riskləri qiymətləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır? ✓ asudə vaxtın təşkili - idarəetmənin təşkili - sosial gərginlik - kriminal gərginlik - siyasi gərginlik
239.	Ölkənin investisiya mühiti dəyərləndirilərkən hansı faktor nəzərə alınmır? - iqtisadi artım - maliyyə stabilliyi ✓ iqlim şəraiti - kredit əldə etmə imkanları - siyasi stabillik
240.	Iqtisadi fəal əhaliyə aid deyil... - məşğullar - sosial məzuniyyətdə olan qadınlar - hərbi qulluqçular - işsizlər ✓ evdar qadınlar
241.	əmək ehtiyatlarına aid deyil.... tələbələr

- evdar qadınlar
- məxfi qulluqçular
- ✓ uzun müddətli izolyasiyada olanlar
- hərbi qulluqçular

242. Real dövlət büdcə kəsiri

- Büdcə gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərkdir
- ✓ Nominal büdcə kəsiri, ilin əvvəlinə dövlət borcu, inflyasiya tempi əsasında müəyyən olunur.
- Vergi gəlirləri ilə dövlət büdcə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.
- dövlət gəlirləri ilə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir
- Vergi gəlirləri ilə cari büdcə xərcləri arasındakı fərqə bərabərdir.

243. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ✓ milli proqram əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

244. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ✓ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

245. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- ✓ ərazilərin inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;

246. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
- ✓ uzunmüddətli proqnoz əsasında iqtisadiyyatın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması

247. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ✓ sosial sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

248. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ✓ xarici iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
- strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması

- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
249. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
 - milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
 - ✓ milli layihə əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
250. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:
- siyasi sferanın inkişafının meyllərinin aşkara çıxarılması
 - ✓ strateji planlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
 - milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
 - innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
251. Yaxın 5 ildə ölkədə sabilliyinin qorunacağı dinamik iqtisadi artımın baş verəcəyi, maliyyə sabilliyinin davam edəcəyi gözlənilir. Eyni zamanı iş qüvvəsi məsrəflərinin artacağı da proqnozlaşdırılır? Başqa faktorların sabilliyi halında investisiya mühiti necə dəyişəcək?
- ✓ qismən yaxşılaşacaq
 - tam pisləşəcək
 - olduqca yaxşılaşacaq
 - stabil qalacaq
 - qismən pisləşəcək
252. Ölkənin özəl sektorunda real orta aylıq əmək haqqı səviyyəsi 400 manatdır. əgər hökumət minimum əmək haqqı səviyyəsini 200 manatadək yüksəltsə, işsizliyə hansı təsirlər ola bilər?
- işsizlik artar
 - yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
 - müəyyən bir mərhələdə işsizlik tərəddüdləri baş verər
 - ✓ işsizlik səviyyəsi ciddi olaraq dəyişməz
 - işsizlik azalar
253. Hansı faktor məşğulluğun planlaşdırılmasında nəzərə alınmır?
- demoqrafik faktor
 - ümumi sosial-iqtisadi situasiya
 - ✓ əmək ehtiyatlarının etnik strukturu
 - əmək ehtiyatlarının yaş, cins və regional strukturu
 - məşğulluğun sadə strukturu
254. Sadalananlardan hansı investisiya mühitinin müəyyənləşdirilməsində daha çox amildir.
- kredit əldə etmə imkanları
 - texnoloji inkişaf səviyyəsi
 - sosial infrastrukturun keyfiyyəti
 - menecmentin keyfiyyəti
 - ✓ iqtisadi artım
255. Sadalananlardan hansı dövlətin sosial müdafiə tədbirlərinə aid deyil?
- gənclər siyasəti
 - ✓ gömrük siyasəti
 - pensiya sisteminin fasiləsiz təkmilləşdirilməsi və pensiyaların həcmində artırılması
 - işsizlərin sosial müdafiəsinin təminatı
 - işsizlərin yeni peşələrə yiyələnməsinə yardım

256. əgər ölkədə əmək resurslarının qıtlığı gözlənilirsə, ən optimal strateji xətt nə olmalıdır?
- əhali artımının stimullaşdırılması və miqrasiya rejiminin asanlaşdırılması
 - yalnız əhali artımının stimullaşdırılması
 - miqrasiya və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
 - ✓ əhali artımının və əmək məhsuldarlığı artımının stimullaşdırılması
 - yalnız məhsuldarlıq artımının stimullaşdırılması
257. Məşğulluğun artırılması və optimallaşdırılması proqramlarında hansı tədbirlər nəzərdə tutulmur?
- iş qüvvəsinin peşə-ixtisas səviyyəsinin artırılması
 - demoqrafik proseslərin tənzimlənməsi
 - sosial müdafiənin yaxşılaşdırılması
 - ✓ dini meyllərin tənzimlənməsi
 - yeni iş yerlərinin açılmasının stimullaşdırılması
258. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:
- iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin seçimi
 - iqtisadi məqsədli proqramlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
 - ✓ innovasiya-texnoloji inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
 - milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
 - iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
259. Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:
- ✓ milli valyutanın və qiymət səviyyəsinin sabitliyinin təmin edilməsi; əhəlinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhəlinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhəlinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhəlinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
260. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
 - əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
 - dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
 - dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən iqtisadi plan əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi
 - ✓ milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında dövlət strukturlarının və sahibkarlığın tərəfdaşlığı prinsipi.
261. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:
- ✓ dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdırən büdcə əsasında strateji planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
 - milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması
 - milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
262. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:
- ✓ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
 - innovasiya-texniki inkişafın meyllərinin aşkara çıxarılması
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması;
 - strateji planlar əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
 - milli iqtisadi əlaqələrin dövrü dinamikasının meyllərinin aşkara çıxarılması

- 263.** Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - ✓ iqtisadi bərabərliyə nail olunması və yardım edilməsi;
 - əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- 264.** Tələblərin tərkibinə görə istehlak sektoruna aiddir?
- ✓ ərzaq istehsalı, qeyri-ərzaq istehsalı, sosial-mədəni xidmətlər, tibb xidmətləri
 - konselting xidməti, rabitə sektoru, mənzil-kommunal xidmət müəssisəsi, özəl ictimai iaşə müəssisəsi
 - tibb sənayesi, məişət kimyası sənayesi, fermer müəssisəsi, təmir müəssisəsi
 - özəl ərzaq istehsalı müəssisəsi, dövlət səhiyyə müəssisəsi, natural təsərrüfat, turizm müəssisəsi
 - yeyinti sənayesi, yüngül sənaye, təhsil xidmətləri, xalq istehlakı malları ticarəti
- 265.** Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:
- ✓ regionlarda seçkinin dəstəklənməsi
 - iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
 - zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- 266.** Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
 - iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
 - ✓ zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin sosial müdafiəsi;
 - əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi
 - zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- 267.** əhalinin gəlirlərindəki qeyri-bərabərliyin azaldılmasında hansı tədbir səmərəsizdir?
- aşağı gəlirlərə vergi güzəşti
 - davamlı sosial müdafiə
 - progressiv vergi sisteminin tətbiqi
 - vergi dərəcələrinin artırılması
 - ✓ yüksək gəlirlərə vergi güzəşti
- 268.** Yoxsulluğun azaldılması strategiyasının istiqamətlərinə aid deyil?
- gəlirlər bölgüsündəki qeyri-bərabərliyin azaldılması
 - məşğulluğun artırılması
 - ÜDM-in dinamik artımı
 - davamlı sosial müdafiə
 - ✓ gömrük siyasətinin təkmilləşdirilməsi
- 269.** Qlobal məqsəd məqsədlər ağacı ilə qarşılıqlı əlaqədə konkretləşdirilir. Bu məqsədlərin həllini dövlət öz üzərinə götürür:
- ✓ əhalinin nisbi tam məşğulluğunun təmin edilməsi

- iqtisadi bərabərliyə nail olunması və zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- regionlarda zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- zəruri təhsilin və sağlamlığın müəyyən səviyyədə saxlanılmasının zəmanəti də daxil olmaqla əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;
- əhalinin mütləq tam məşğulluğunun təmin edilməsi;

270. əhalinin həyat səviyyəsi planlaşdırılarkən və proqnozlaşdırılarkən hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- demoqrafik
- ✓ etnoqrafik
- ekoloji
- sosial
- iqtisadi

271. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ✓ milli iqtisadiyyatın innovasiya xarakterini təmin edən strateji proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- iqtisadi planlar əsasında strateji prioritetlərin reallaşdırılması;
- milli proqram əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin reallaşdırılması
- milli layihə əsasında iqtisadi prioritetlərin seçimi

272. Proqnoz, strateji və indikativ planlaşma və proqramlaşdırma metodologiyasına yeni yanaşma aşağıdakıları özündə ehtiva edir:

- ✓ qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən strateji planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi proqramların işlənilib-hazırlanmasında elmin və texnikanın tərəfdaşlığı prinsipi.
- qloballaşma şəraitində milli iqtisadiyyatın sosial istiqamətini təmin edən iqtisadi planların işlənilib-hazırlanmasında elmin və təhsilin tərəfdaşlığı prinsipi.
- əsaslandırılmış dövlət və korporativ strategiyaları əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;
- dövlətin və biznesin maraqlarını uzlaşdıran büdcə əsasında iqtisadi planın çevik qaydada həyata keçirilməsi;

273. İstehlak sektorunun irsi genotipi...

- istehlak mallarının yeniləşməsi və çeşidlərinin genişləndirilməsi
- istehlak sektorundakı radikal innovasiyalar nəticəsində ənənəvi istehlak əmtəələrinin yenilərlə əvəzlənməsidir
- əhalinin sağlamlığına və mənəvi-əxlaqi dəyərlərinə zərər vuran bəzi əmtəələrin istehlakının qadağan edilməsidir
- ✓ əhalinin ərzaq və istehlak malları və xidmətlərinə minilliklər ərzində formalaşan və nəsildən-nəsilə ötürülən tələbatıdır
- istehlak sektorunda innovasiya tərəddüdləridir

274. İstehlak sektorunun strateji planlaşdırılmasında

- ölkədəki demokratik situasiya nəzərə alınmalıdır
- ✓ bütün cavablar düzdür
- iqtisadi tərəddüdlər nəzərə alınmalıdır
- statistik qanunauyğunluqlar nəzərə alınmalıdır
- istehlakın irsi genotipi nəzərə alınmalıdır

275. əhalinin istehlak əmtəələrinə tələbatının planlaşdırılmasında hansı normativlərdən istifadə olunmur?

- ✓ texnoloji
- fizioloji
- sosial
- ekoloji
- maddi

276. İstehlak sektorunun inkişafının planlaşdırılma və proqramlaşdırılmasında hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?

- sektordakı aktivlərin rentabellik səviyyəsi
- ✓ sektor üzrə müəssisələrin mülkiyyət strukturunun dinamikası
- sektor və onun tərkib hissələri üzrə ümumi istehsal və əlavə dəyərin həcmi, artım tempi
- sektor üzrə əsas kapitala investisiyalar, əsas fondların köhnəlmə və yeniləşmə səviyyəsi
- sektorun məhsullar ixracı, istehlakda idxalın payı

277. Investisiya nədir?

- mənfəət əldə etmək üçün qiymətli kağızlar alqısıdır.
- mənfəət əldə etmək üçün yeni müəssisələrin açılmasına cəkilən xərclərdir
- mənfəət əldə etmək maliyyə vəsaitlərinin istifadəsidir.
- gəlir əldə etmək üçün pul vəsaitlərinin kapital qoyuluşu layihələrinə yönəldilməlidir.
- ✓ gəlir və ya digər effekt əldə etmək üçün pul vəsaitləri və digər qiymətliləri sərfidir.

278. Sadalananlardan hansı maliyyə investisiyalarına aid deyil?

- səhm alqısı
- opsiya alqısı
- ✓ patent alqısı
- istiqraz alqısı
- variant alqısı

279. Sadalananlardan hansı investisiya layihələri növünə aid deyil?

- istehsalın saxlanılması layihəsi
- istehsalın genişləndirilməsi layihəsi
- yeni məhsullar istehsal layihəsi
- xərjlərin azaldılması layihəsi
- ✓ istehsalın azaldılması layihəsi

280. Portfel investisiyalar....

- xarici investisiyalardır
- ✓ qiymətli kağızlar alqısını nəzərdə tutan investisiyalardır.
- real investisiyalardır
- birbaşa investisiyalardır
- dövlət investisiyalardır

281. Sadalananlardan hansı investisiya layihələrinin effektivliyinin qiymətləndirilməsinə aid deyil?

- xərclərin qiymətləndirilməsinə aid deyilir
- ✓ məhsulun həyat tsikli müddəti
- rentabellik indeksi metodu.
- daxili mənfəət norması metodu
- xalis cari dəyər metodu

282. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ✓ iqtisadi artımın əsas amilləri
- elmin qabaqlayıcı inkişafı
- iqtisadi artımın əsas mənbəyi
- məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması

283. beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- telekommunikasiyalar,
- ✓ alternativ energetika
- plastik kütlələr
- kosmik

- sənaye biotexnologiyaları

284. səhf cavab elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- liderlik edən elmi məktəblərin dəyişdirilməsi
- ✓ texnoloji liderlərin – intellektlərin dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – ölkə dəyişdirilməsi
- texnoloji liderlərin – kompaniyaların dəyişdirilməsi
- yeni texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması

285. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnika nəslinin yeniləşməsi,
- texnika nəslinin dəyişməsi,
- texniki modellərin yeniləşməsi,
- ✓ texnika sistemlərinin yeniləşməsi
- texniki modellərin dəyişməsi

286. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texniki liderlərin dəyişdirilməsi
- qanunauyğunluqdan istifadə
- ✓ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi
- qanunauyğunluqun təsirinin nəticələri
- qanunauyğunluqdan istifadə

287. Hansı makroinnovasiya strategiyası fundamental tədqiqatların dövlət, tətbiqi tədqiqatların özəl sektorda aparılmasını nəzərdə tutur

- ✓ Mərhələli bölgü
- Təşəbbüsün ötürülməsi
- Texnoloji mənimsəmə
- Texnoloji ixrac
- Texnoloji idxal

288. AR-da elmi-tədqiqatın proqram məqsədli maliyyələşməsi hansı qurum tərəfindən reallaşdırılır

- AMEA-nın rəyasət heyəti
- TQDK
- Nazirlər Kabineti
- Təhsil hazırlığı
- ✓ Elmin İnkişaf Fondu

289. Ölkənin elmi-texniki prioritetləri hansı yanaşma əsasında müəyyənləşir:

- İqtisadi
- Elmi
- ✓ Sosia
- Siyasi,iqtisad
- Elmi iqtisad

290. Layihə xərcləri 10 mln, hər il 5 mln olmaqla üç il ərzində 15 mln manat satış həcmi planlaşdırılır. Dəyişən xərclər satış həcmnin 50%-dir. Satış həcmi 10% azalanda, dəyişən xərclər 10% artanda layihənin xalis cari dəyəri nə qədər azalır?

- ✓ satış həcmi 10% azalanda Xcd 1,35 mln manat,dəyişən xərclər 10% artanda XCD 1,68 mln manat azalır.
- hər iki halda XCD sabit qalır.
- hər iki halda XCD 1,43 mln manat azalır
- hər iki halda layihənin XCD-si 0,27 mln azalır
- satış həcmnin 10% azalması XCD 1,5 mln. manat,dəyişən xərclərin 10% artması XCD-ni 1,2 mln manat azaldar.

- 291.** x layihəsinin risklərinin ekspert qiymətləndirilməsinə görə 10% ehtimalla layihənin xaric cari dəyəri (xCD) 60 mln manat, 70% ehtimalla 50 mln manat, 20% ehtimalla 30 mln manat olacaq. Layihənin gözlənilən qəlirliliyini müəyyən edin.
- 140 mln manat ,
 - 45 mln manat
 - 35 mln manat
 - ✓ 47 mln manat.
 - 40 mln manat
- 292.** altıncı texnoloji sistemin strukturuna aid deyil
- global informasiya şəbəkələri
 - ✓ səviyyəli informasiya,
 - nanotexnologiyalar
 - insan və heyvanların genetik mühəndisliyi
 - alternativ energetika
- 293.** elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil
- investisiya təlatümü,
 - ✓ investisiya riskləri
 - innovasiya dəyişmələri,
 - investisiya dəyişmələri,
 - innovasiya təlatümü,
- 294.** Ölkənin elmi-tədqiqat sferasının vəziyyətinin qiymətləndirilməsində hansı göstərici çox az əhəmiyyətə malikdir
- Elmi kadr heyətinin yaş strukturu
 - ✓ Elmi kadr heyətinin gender strukturu
 - Hərbi xarakterli elmi-tədqiqat məsrəflərinin həcmi
 - Elmi-tədqiqat məsrəflərinin ÜDM-də payı
 - Patentlərin say
- 295.** Sadalananlardan hansı makroinnovasiya strategiyalarına aid deyil:
- Mərhələli bölgü
 - Texnoloji ixrac
 - Texnoloji idxal
 - Təşəbbüsün ötürülməsi
 - ✓ Texnoloji qapalılıq
- 296.** Sadalananlardan hansı ABŞ-nın elmi-tədqiqat prioritetlərinə aid deyil:
- İqlim dəyişmələri
 - Qlobal informasiya şəbəkələri
 - ✓ Neft-kimya tədqiqatları
 - Nanotexnologiyalar
 - Antiterror xarakterli tədqiqatlar
- 297.** Layihə riski hansı metodla qiymətləndirilmir?
- qərarlar ağacının təhlili
 - ✓ xalis cari dəyər metodu.
 - həssaslığın təhlili
 - »monte-karlo«
 - ssenari təhlili
- 298.** Sadalananlardan hansı Azərbaycanda investisiya risklərinə aid deyil
- istəsal faktlarının qiymət riski

- müəssisədaxili risk
- bazardakı tərəddüdlər
- ✓ kriminal riski
- hazır məhsulun qiymət riski

299. Risk nədir?

- qeyri-müəyyənlik
- təhlükəli şərait
- ✓ itki və zərərlərə səbəb olan hadisələrin başverməsi ehtimalı
- əlverişsiz şərait
- Itki, zərər

300. Müəssisə investisiya layihəsini reallaşdırmaq üçün 15% dərəcə ilə kredit əldə edir. Mənfəətdən verginin 20% olduğunu nəzərə alıb, borc kapitalının dəyərini müəyyən edin.

- 13%
- ✓ 12%
- 15%
- 10%
- 11%

301. Layihə üzrə məsrəflər 12,7 mln manatdır. Layihə növbəti 3 ildə Hər il 5,5 mln manat pul daxil olması vəd edir. Layihənin daxili mənfəət normasını müəyyənləşdirin.

- 14%
- 15%
- 10%
- 11%.
- ✓ 12%

302. Müəssisə 2 layihə planlaşdırır. Hər iki layihə üzrə məsrəflərdən 10 mln manatdır. İkinci layihə növbəti 3 ildə hər il 5mln manat, ikinci layihə hər il 5,3 mln manat pul daxil olması vəd edir. Birinci layihə üzrə maliyyə kapitalının dəyəri 10%, ikinci layihə üzrə 12%-dir. Layihələrdən hansının nə qədər səmərəli olduğunu xalis cari dəyər metodu əsasında müəyyən edin.

- İkinci layihə 0,9 mln manat səmərəlidir.
- ✓ İkinci layihə birincidən 0,3 mln manat səmərəlidir.
- Birinci layihə ikincidən 0,3 mln manat çox səmərəlidir.
- Birinci layihə ikincidən 1mln manat səmərəlidir
- Hər iki layihə üzrə effektivlik eynidir.

303. Müəssisə 2 alternativ layihədən birini seçməlidir. Hər iki layihə üzrə xərclər 10 mln manat planlaşdırılıb. Layihələrə sərf olunacaq kapitalın dəyəri 10%-dir. Layihələr 1 ilə gercəkləşəcək. növbəti ildə birinci layihə üzrə 5 mln, ikinci layihə üzrə 4mln pul axını planlaşdırılır. Sonrakı ildə birinci layihə 6 mln, ikinci layihə 7 mln pul axını vəd edir. Sonuncu ildə birinci layihə üzrə 5 mln ikinci layihə 5,5 mln pul daxil olması planlaşdırılır. xalis cari dəyər metodu əsasında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edin.

- Birinci layihənin XCD-si 3,26 mln, ikinci layihənin XSD-si 3,4 mln manat
- Birinci layihə üzrə XSD 3,3 mln, ikinci layihə üzrə XSD 4,1 mln manat
- Birinci layihə üzrə XSD 4 mln, ikinci layihə üzrə 3 mln manat
- Birinci layihə üzrə XSD 3,0 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln
- ✓ Birinci layihə üzrə XCD 3,26 mln, ikinci layihə üzrə 3,56 mln

304. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- iqtisadiyyatın səmərəliliyinin yüksəldilməsində elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- əmtəələrin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu
- ✓ investisiyaların inkişafının dəyişməsi
- istehsal üsullarının dəyişməsi
- xidmətlərin rəqabətlik qabiliyyətinin artmasında elmi – texniki tərəqqinin aparıcı rolu

305. beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- internet informasiya sistemləri,
- qlobal tibbi informasiya sistemləri
- elmin komp yuterləşdirilməsi,
- ✓ qeyri istehsalat sferasının texnologiyaları
- məlumat bazaları

306. beşinci texnoloji sistemin quruluşuna aid deyil

- mikroelektronika, mikroprosessor texnikası
- ✓ ev informasiya sistemləri,
- 1 səviyyəli informasiya,
- biotexnologiya
- mikroorqanizmlərin genetik mühəndisliyi,

307. Azərbaycanda elmi-tədqiqat xərclərinin 60%-dən çoxu əmək haqqı xərclərinə, cəmi 2,7% avadanlıq xərclərinə sərf olunur. İnkişaf etmiş ölkələrdə əmək haqqı xərcləri məcmu xərclərin 30%-ni, avadanlıq xərcləri 30-40 %-ni təşkil edir. Elmi-texniki sektorun inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlərin görülməsi vacibdir?

- ✓ elmi maliyyələşməsinə gücləndirməklə birgə kadr potensialı sayının optimallaşdırılması
- tədqiqat sferasında kütləvi ixtisar aparılması
- elmi-tədqiqat sferasına özəl sektorun maliyyə vəsaitlərinin cəlbə
- əmək haqqı xərclərinin mütləq azaldılması
- elmin maliyyələşməsində dövlət sektorunun daha fəal iştirakı.

308. Elmi-texniki fəaliyyətin planlaşdırılmasında istifadə edilən göstəricilərə aid deyil

- elmi-tədqiqat sferasında məşğulları mütləq və nisbi sayı
- elmi-tədqiqat işlərinə məsrəflərin mütləq həcmi və ÜDM-də payı
- elmi-tədqiqat xərclərinin fundamental, tətbiqi, konstruktor-layihələndirmə istiqamətləri üzrə strukturu.
- ✓ elmi-tədqiqat xərclərinin uzunmüddətli trendi
- elmi-tədqiqat xərclərinin maliyyələşmə mənbələrinə görə strukturu

309. Altıncı elmi-texnoloji sistem mərhələsinə elmi-texniki inkişafı strateji planlaşdırma və proqramlaşdırmada hansı məsələlərin həllinə ehtiyac yoxdur?

- fundamental tədqiqat nəticələrinə uyğun olaraq təcrübə-konstruktor işlərinin aparılması mexanizmlərinin müəyyənəlməsi
- yeni texnika-texnologiyaların innovasiya mənimlənməsinin mexanizmlərinin müəyyənəlməsi
- nanotexnologiya, alternativ yanacaq mənbələri, gen mühəndisliyi tədqiqatları üzrə prioritetlərin seçilməsi.
- prioritet tədqiqatların nəticələrinin innovasiya prosesinə cəlbə üçün fəaliyyət istiqamətləri və resursların müəyyənəlməsi
- ✓ plastik kütlü texnologiyaların yeniləşdirilməsi üzrə tədqiqatların aparılması

310. Altıncı elmi-texnoloji sistemin prioritet tədqiqat istiqamətlərinə aid deyil?

- gen mühəndisliyi
- qlobal informasiya şəbəkələri
- ✓ mikroelektronika
- alternativ yanacaq növləri ,
- nanotexnologiyalar

311. Beşinci elmi-texnoloji sistemdə prioritet elmi-tədqiqat istiqamətləri hansılardır?

- ✓ mikroelektronika, biotexnologiya, informatika, kosmik texnologiyalar
- yarımkəciricilər, neft-kimya texnologiyaları, elektronika, kompyüter texnologiyaları
- elektronika, atom enerjisi, neft yanacağı, elementar hissəciklər
- elektron hesablama texnikası, atom enerjisi, plastik kütlələr, kosmik texnologiyalar.
- biotexnologiya, neft-kimyatexnologiyaları, yarımkəciricilər, atom enerjisi

312. Sadalananlardan hansı ölkədə elmi-texniki tərəqqinin strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması zamanı nəzərə alınmır?

- elmi-texniki tərəqqinin liderlik edən istiqamətlərini

- ölkənin əmək, təbii, maliyyə resurslarının həcmi
- ölkə əhalisinin təbii hərəkətinin dinamikası
- ✓ ölkənin inzibati-ərazi quruluşu
- ölkənin georolitik və təbii-coğrafi şəraiti

313. Elmi-texniki tərəqqinin qanunauyğunluqlarına aiddir

- Texnogenezin qanunauyğunluqları, fundamental tədqiqatlara actan tələbat, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı
- fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması
- elmi-texniki dinamikanın dövrüliyi, texnoloji liderlərin dəyişməsi, fundamental tədqiqatlara artan tələbat
- ✓ elmi-texniki dinamikanın dövrüliyi, texnogenezi, qanunauyğunluqları, yeni texnikanın mütləq və nisbi ucuzlaşması qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi
- texnogenezi qanunauyğunluqları, texnoloji liderlərin dəyişməsi, elmin maliyyələşməsində dövlətin üstün iştirakı

314. Layihələrin seçilməsi və proqramların təşhii olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndirilməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır:

- perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
- resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri;
- düzgün cavab yoxdur
- effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün);
- ✓ resurslarla, ilk növbədə vətən (yerli) resurslarla (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) təminatlılığı;

315. Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ✓ əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iştirakçıların özünümaliyyələşdirilməsi
- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;

316. Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ✓ büdcə maliyyələşdirilməsi (federal, regional, bələdiyyə büdcələri) qeyri-kommersiya xarakterli layihələr üçün, eləcə də start dövründə kommersiya xarakterli iri layihələr üçün;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;
- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi.
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;

317. Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ✓ maraqlı olan xarici investorların investisiyaları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünümaliyyələşdirilməsi
- maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə);
- maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı;
- büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları;

318. Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir.

- ✓ maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların investisiyaları;

	• əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünəməliyyələşdirilməsi. • maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə); • maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı; • büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları
319.	Proqramların maliyyələşdirilməsi. Proqramın təsdiq olunmasından qabaq onun maliyyələşdirilməsi mənbəyini müəyyənləşdirməyi aparmaq vacibdir. Bir qayda olaraq milli proqram və layihələr, tədqiqat, innovasiya və idarəetmə layihələri aşağıdakı əsas mənbələri daxil edərək çoxkanallı əsasda maliyyələşdirilir. ✓ qeyri-büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, sosial fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları; • büdcə investisiya, vençur, innovasiya, ekoloji, siyasi fondların (o cümlədən, beynəlxalq) qoyuluşları; • maraqlı olan yerli (vətən) xüsusi investorların korporasiyaların, bankların iqtisadiyyatı; • maraqlı olan xarici investorların iqtisadiyyatları (milli maraqlardan çıxış edərək məhdudiyyətlərlə); • əldə olunan innovasiyalı üstmənfəətin (texnoloji kvazirenta) hesabına texnikanın yeni nəslinin yaradılması layihələrinin (xüsusilə diffuziya mərhələsində) reallaşmasının iqtisadiyyatın özünəməliyyələşdirilməsi.
320.	Layihələrin seçilməsi və proqramların təşhif olunması. Biznes-planların informasiyaları əsasında milli proqrama (milli layihəyə) daxil olunma üçün layihələrin ümumi qiymətləndərəlməsi və seçimi həyata keçirilir. əsas meyarlar aşağıdakılardır: ✓ texnika və texniki ukladların (sistemlərin) nəslinin dəyişmə ritminin nəzərə alınması ilə proqram məhsullarının texnoloji səviyyəsi və rəqabətqabiliyyətliliyi; • effektivlik səviyyəsi – iqtisadi (kommersiya layihələri üçün), siyasi, ekoloji, müdafiə, idarəetmə (qeyri-kommersiya layihələri üçün); • resursların, ilk növbədə vətən (yerli) resursların (intelektual, əmək, maddi, təbii, maliyyə) qiymətləri; • perspektivli bazar dolu yerlərinin (kommersiya layihələri üçün) və cəmiyyətin əsas ən zəruri tələbatlarının (qeyri-kommersiya layihələri üçün) olması;
321.	elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil • elmi inqilabçılar • elmi paradigmlərin dəyişməsi ✓ istehsal üsullarının tərəqqisi • istehsal üsullarının yeniləşməsi, • elmi paradigmlərin növbəliliyi
322.	elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil • investisiyaların inkişafının dövriliyi ✓ texnolojiyanın dövriliyi • elmin inkişafının dövriliyi • texnikanın inkişafının dövriliyi • innovasiya inkişafının dövriliyi
323.	elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil • innovasiya – investisiya böhranları • biliklərin təzələnməsi ✓ innovasiya – investisiya proqramları • biliklərin periodik (dövri) yeniləşməsi, • biliklərin kumulyativ cəmlənməsi,
324.	elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil • məhsulların keyfiyyətinin yüksəldilməsi ✓ iqtisadi artımın əsas amilləri • elmin qabaqlayıcı inkişafı • iqtisadi artımın əsas mənbəyi • məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artması
325.	Innovasiya sektorunun funksiyalarına aid deyil? • ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin təmini

- ✓ pərakəndə ticarət obyektlərinin tikintisi
- iqtisadiyyat sahələrində əsas fondların innovasiya yeniləşməsi
- elmi-texniki nailiyyət və kəşflərin yeni texnika və texnologiyalar şəklində mənimsənilməsinin şəyata keçirilməsi.
- fəaliyyət göstərən istehsal güclərinin texniki rekonstruksiyasının reallaşması

326. Innovasiya sektoruna aid deyil

- maliyyə sferası
- ✓ pərakəndə ticarət sferası.
- yeni məhsullar istehsal edən sferalar
- informasiya kompleksi
- elm və elmi xidmətlər sferası

327. Innovasiya fəaliyyəti özündə nəyi əks etdirir?

- ✓ məhsulların rəqabət qabiliyyətinin artırılması, gəlirlərin yüksəlməsi və digər effektlər əldə etmək üçün elmi-texniki nailiyyətlərdən istifadədir
- yeni bazarlara çıxışdır
- yeni idarəetmə üsullarının tapılmasıdır
- elmi-texniki tədqiqatlar aparılmalıdır
- yeni texnoloji strukturdur.

328. Elmi-texniki tərəqqinin proqnozlaşdırma, strateji planlaşdırılma və proqramlaşmasını cətinləşdirən faktorlar hansılardır?

- kəşf və ixtiraları öncə müəyyənləşdirmək cətinliyi
- köhnəlmiş elmi nəzəriyyədən kənarlaşmadakı ətalətlilik
- ✓ sadalananların hamısı
- sadalananlardan hec biri
- innovasiya fəaliyyətinin risklilik səviyyəsinin yüksəkliyi

329. İnvestisiya layihələrinin reallaşdırılmasının əsas strateji məqsədi nədir?

- ✓ müəssisənin dəyərini maksimallaşdırmaq
- müəssisənin kadr heyətinin peşəkarlıq səviyyəsini yüksəltmək.
- müəssisənin satış bazarlarını genişləndirmək
- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq
- müəssisənin sosial məsuliyyətini artırmaq

330. İnvestisiya prosesinin mərhələsinə aid deyil

- layihənin məqsədinin müəyyənəlməsi
- ✓ layihənin kadr heyətinin fərdi maraqlarının formalaşdırmaq.
- layihənin təqvim planının formalaşması
- layihənin maliyyələşmə planının formalaşması
- marketinq tədqiqatlarının aparılması

331. Azərbaycanın investisiya mühitində hansı amil xarici investisiya axınına müsbət təsir göstərmir?

- inflyasiya səviyyəsi
- ✓ daxili bazarın həcmi
- mənfəət normusu səviyyəsi
- vergi sisteminin sabillik səviyyəsi
- sosial gərginlik səviyyəsi

332. Azərbaycan Respublikasında investisiya layihələri üçün hansı risk xarakterik deyil?

- faiz dərəcəsi riski
- ✓ vergi riski.
- müəssisənin maliyyə qeyri-stabilliyi riski,
- ödəniş qabiliyyəti riski,

- marketinq riski,

333. Investisiya layihəsinin maliyyə planına hansı bölmələr aiddir?

- layihə məsrəfləri və istehsal resursları istifadəsinin natural göstəriciləri,
- verqi ödənişləri və faiz ödənişləri.
- ✓ layihə məsrəfləri və layihənin reallaşması nəticəsində pul daxilolmaları.
- layihə məsrəfləri və texnoloji normativlər
- layihə üzrə pul daxilolmaları və istehsalın natural göstəriciləri,

334. x layihəsinin gözlənilən qəbulililiyi 47 mln manat,baş vermə ehtimalı 10 % olan yaxşı vəziyyət üzrə xalis cari dəyər (xCD) 60 mln manat, 70 % olan adi vəziyyət üzrə 50 mln manat, 20 % olan pis vəziyyət üzrə 30 mln manatdır.Qəbulilən qəbulilikdən standart kənarlaşmanı müəyyən edin.

- 12 mln manat
- 14 mln manat
- 11 mln manat,
- 10 mln manat
- ✓ 9 mln

335. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texniki sistemlərin seçilməsində kor -təbii bazar seçimləri
- ✓ texniki sistemlərin seçilməsində təbii bazar amilləri
- məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- istehsal olunan məhsulların qiymətlərinin azaldılması
- istehsal olunan məhsulların məsrəflərinin azaldılması

336. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnoloji qaydaların yeniləşməsi,
- texnoloji qaydaların dəyişməsi
- ✓ texnoloji prinsiplərin dəyişməsi
- texnoloji proseslərin dəyişməsi
- texnoloji proseslərin yeniləşməsi,

337. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- texnogenezin (yeni texnikanın yaranması, rolu
- ✓ texnoloji sistemlərin dəyişdirilməsi
- elmi liderlərin dəyişdirilməsi
- texnikanın nisbi ucuzlaşdırılması
- texnikanın mütləq ucuzlaşdırılması

338. elmi – texniki tərəqqinin (ett) qanunauyğunluqları sisteminə aid deyil

- biliklərin yığılması
- ✓ biliklərin yararlılığı
- texniki sistemlərin seçilməsində məqsədyönlü istiqamətlik
- texniki sistemlərin dinamikasında irslik
- texniki sistemlərin dinamikasında dəyişkənlik

339. Sadalananlardan hansı elmi-texniki inkişafın dövlət tənzimlənməsi siyasətinə aid deyil?

- prioritet elm sahələri üzrə kadr hazırlığı
- elmi işçilərin əməyinin stimullaşdırılması
- sürətli amortizasiya siyasəti
- ✓ idxal olunan elmi-tədqiqat təyinatlı avadanlıqlara gömrük rüsumunun artırılması
- elmi-texnoloji təşkilatlara vergi güzəşti

340. Ölkənin elmi-texniki inkişaf strategiyasına sadalananlardan hansı aid deyil?
- ölkənin maddi, təbii, maliyyə və s. Resurslarına uyğun elmi-prioritetlərin seçilməsi
 - ali təhsil sferasında elmi-tədqiqat fəaliyyətinin genişlənməsi
 - «elmi-tədqiqat xüsusi sektor» qarşılıqlı əlaqələrinin formalaşması
 - ✓ elmi-tədqiqat işlərinin yalnız dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi
 - elmi-tədqiqat işlərinin maliyyələşməsində proqram məqsədli metoda keçid
341. Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin səmərəliliyini müəyyənləşdirən göstəricilərə sadalananlardan hansı aid deyil?
- ixtiraların, kəşflərin sayı
 - elmi-tədqiqat və konstruktor-layihə işlərinin tətbiqindən alınan iqtisadi səmərə
 - proqramın nəticələrinin effektivliyi
 - ✓ ticarət markaları və ya faydalı modellərin yaş strukturu
 - əhalinin 1000 və ya milyon nəfərinə düşən patentlərin sayı
342. Elmi-texniki proqramın məqsədi formalaşarkən hansı faktor nəzərə alınmır?
- ölkənin ümumi sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası
 - ✓ proqramın icrasında iştirak edən özəl qurumların təşkilati-hüquqi forması
 - proqramın nəticələrinin effektivliyi
 - proqramın resurs təminatı
 - proqram üzrə potensial icracıları
343. Elmi-texniki inkişafın strateji proqramlaşdırılması hansı ardıcılıqla həyata keçirilir?
- elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, nəticələrin qiymətləndirilməsi
 - elmi prioritetlərin müəyyən olunması, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması
 - ✓ elmi prioritetlərin və məqsədlərin müəyyənləşməsi, proqramın icra strukturlarının müəyyənləşməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın monitorinqi və nəticələrinin qiymətləndirilməsi
 - proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın nəticələrinin qiymətləndirilməsi
 - proqramın icra strukturunun müəyyənləşməsi, proqramın resurs təminatının planlaşdırılması, proqramın qiymətləndirilməsi
344. Elmi-tədqiqat sferasının inzibati-təşkilati maliyyələşdirilməsi nəyi nəzərdə tutur?
- elmi-tədqiqatın müxtəlif nazirliklər üzrə maliyyələşdirilməsini
 - kommersiya təşkilatlarının tabeciliyindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsini
 - ayrı-ayrı elmi layihələrin maliyyələşməsini
 - ✓ ayrı-ayrı elmi müəssisə və təşkilatların maliyyələşdirilməsini
 - sahə elmi-tədqiqat institutlarının maliyyələşdirilməsini
345. Azərbaycanda elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşdirilməsi prinsipini nə vaxtdan tətbiq edir?
- 1999-cu ildən
 - 2011-ci ildən
 - 2008-ci ildən
 - 2005-ci ildən
 - ✓ 2010-cü ildən
346. Elmi-tədqiqat sferasının proqram-məqsədli maliyyələşməsi nəyi nəzərdə tutur?
- ayrı-ayrı elmi müəssisələrin maliyyələşdirilməsini
 - ✓ yalnız konkret elmi-tədqiqat layihələrinin maliyyələşdirilməsi.
 - yalnız kommersiya müəssisələrinin daxilindəki elmi qurumların maliyyələşdirilməsini
 - yalnız ali təhsil sektorundakı tədqiqatların maliyyələşməsini
 - Yalnız MEA-nın maliyyələşdirilməsini
347. Azərbaycan elmi-tədqiqat sferasında tədqiqatçı heyətinin 21% ictimai və humanitar elmi sahələrində cəmləşib. İnkişaf etmiş ölkələrdə bu göstərici 7-9 % arasında dəyişir. Elmi-tədqiqat sferasının inkişafının strateji planlaşdırılması zamanı hansı tədbirlər nəzərdə tutulmalıdır?

- ✓ humanitar sahələr üzrə aspirant və doktorantların qəbul planının azaldılması
 - Humanitar tədqiqatların əksər istiqamətlərindən imtina.
 - humanitar elmi-müəssisələrinin özünümaliyyələşmə prinsipi əsasında fəaliyyəti.
 - humanitar elmi-tədqiqat sferasında kütləvi ixtisaslar aparılması
 - humanitar elmi-tədqiqat sahələrinə maliyyə ayırmalarının mütləq həcmnin azaldılması və humanitar tədqiqat istiqamətlərinin optimallaşdırılması
- 348.** Elmi-tədqiqat proqramlarının hazırlanmasında daha çox istifadə edilən metodlardan biri hansıdır?
- ✓ Forsayt metodu
 - trend metodu
 - mexaniki ekstrapolyasiya
 - barometrik metod
 - normativ metod
- 349.** Büdcə təyinatlı modelində istifadə edilən k əmsalı nəyin əsasında müəyyənləşir?
- region əhalisinin yerli xüsusiyyətləri əsasında
 - transfert alan regionun əhalisinin sayı əsasında
 - transfert alan regionun ərazisinə əsasən
 - ✓ transfert alan ərazi vahidinin şəhər və ya digər yaşayış məntəqəsinə mənsub olması əsasında
 - transfert alan region və ya yaşayış məntəqəsinin iqtisadi inkişaf səviyyəsi əsasında
- 350.** Üfüqi büdcə tarazlaşdırılması.....
- ✓ ayrı-ayrı regionların büdcə xərcləri üzrə differensasiyanın aradan qaldırılmasıdır
 - hər bir regionun büdcə xərclərinin ixticarıdır
 - bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transfertidir
 - hər bir regionun büdcə xərclərinin artırılmasıdır
 - hər bir regionun eyni həcmdə transfert olmasıdır
- 351.** Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- ✓ təbii-ekoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi.
 - texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
 - iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- 352.** Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- ✓ texnoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti)
 - texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
 - iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
- 353.** Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır

- ✓ mənəvi sfera - sosial mədəni strukturun üstünlüyü, mədəniyyət, elm, kəşf təhsil cəmiyyətinin inkişaf səviyyəsi, dini həyatın fəallığı və onun cəmiyyətə təsiri, ideoloji vəziyyət, sivilizasiya dəyərli sistemi.
 - texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
 - iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
354. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin cəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
 - iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - ✓ sosial-siyasi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
355. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin cəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- ✓ iqtisadi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
 - iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
356. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin cəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- ✓ demoqrafik – əhalinin sayı və dinamika sürəti, onun quruluşu, miqrasiya prosesləri;
 - texnoloji – insanların həyatı və təbii resursların istehsalı üçün zəruri olan təminat, ərazi, iqlim şəraiti, ətraf mühitin çirklənməsi səviyyəsi ekoloji və texnogen qəzaların tezliyi
 - iqtisadi – sosial quruluşu, siyasi quruluş, sosial-siyasi münaqişələr (inqilab, müharibə), dövlətin gücü və fəallığı, hüququ tənzimləmə səviyyəsi.
 - sosial-siyasi – ÜDM-un həcmi və dinamika sürəti iqtisadi inkişaf səviyyəsi (adambaşına ÜDM), iqtisadiyyatın quruluşu, beynəlxalq ticarətə cəlb olunma).
 - təbii-ekoloji – istehsalın və məhsulun texnoloji səviyyəsi (üstünlük təşkil edən istehsalın texnoloji üsulu, texnoloji tərz, innovasiya fəallığının səviyyəsi məhsulun rəqabət qabiliyyəti).
357. İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ inkişafın maliyyə bazası – büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
358. İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ inkişafın maliyyə bazası – valyutaların məzənnələri.

- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- 359.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ inkişafın maliyyə bazası – pul aqreqatları.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
- 360.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ inflyasiya parametrləri;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 361.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ qiymət dinamikası;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 362.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 363.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ fond tutumu tutumudur;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 364.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ əmək məhsuldarlığıdır;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.

- siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 365.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ Milli iqtisadiyyatın effektivliyidir;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul əqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 366.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ material tutumu tutumudur;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul əqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 367.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - inkişafın resurs bazası – pul əqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - ✓ iqtisadi inkişafın resurs bazası – elmi texniki potensial;
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- 368.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ iqtisadi inkişafın resurs bazası – əmək və təbiət;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul əqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 369.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ iqtisadi inkişafın resurs bazası – investisiyalar və onların mənbələri;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul əqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
- 370.** İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ dövlətin xarici iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul əqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;

371. İqtisadi artımın və struktur dinamikasının proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması daha ümumiləşmiş (istiqamətlənmiş) makroiqtisadi proqnozlaşdırma və planlaşdırma sahəsinə aiddir. Bu zaman təhlil və qiymətləndirmənin predmeti ümumi parametrlər və göstəricilərin geniş dairəsi olur, məhz:
- ✓ ÜDM, ÜMM eləcə də onların vacib struktur elementlərinin miqyası və artım templəri;
 - xarici iqtisadiyyatın effektivliyi, əmək məhsuldarlığı, fond tutumu, material tutumu və iqtisadi inkişafın səmərəli enerji tutumudur;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqləri, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - dövlətin milli iqtisadi konturunun parametrləri dünya konyukturasının xarakteri, xarici ticarətin strukturu.
 - siyasi inkişafın maliyyə bazası – investisiyalar və onların mənbələri, əmək və təbiət resursları, elmi texniki potensial və digərlər;
372. Vertikal maliyyə tarazlaşdırılması.....
- ✓ Mərkəzi büdcədən verilən transfertlərin həcmnin ayrı-ayrı regionların transfert gəlirlərinin cəminə bərabər olmasıdır.
 - hər bir regionun ehtiyacına mütənasib transfert olmasıdır
 - regionlarda hər nəfərə düşən maliyyə xərclərinin bərabərləşməsidir
 - bir regiondan digər regiona maliyyə vəsaitlərinin transferidir
 - hər bir regionun bərabər həcmdə transfert almasıdır
373. Reipesient region nədir?
- zəif iqtisadiyyata malik olmayan region
 - aqrar region
 - yüngül sənaye regionu
 - ✓ gəliri xərcindən çox olan region
 - təbii və əmək resursları ilə zəngin olmayan region
374. Donor-region nədir?
- güclü iqtisadiyyata malik region
 - zəngin ehtiyatlara malik olmayan region
 - yüksək büdcə gəlirinə malik olan region
 - ✓ gəliri xərclərini ödəməyən və buna görə mərkəzi hökumətdən vəsait alan region
 - zəngin ehtiyatlara malik region
375. Regional inkişaf proqnozlaşdırılması zamanı hansı qrup göstəricilərdən istifadə edilmir?
- baza ilinə aid giriş göstəriciləri
 - proqnozlaşdırma dövrünün sonuna olan çıxış göstəriciləri
 - regionun xüsusiyyətlərinə müvafiq region inkişaf indikatorları
 - ✓ 10 il öncəki retrospektiv göstəricilər
 - ekspert qiymətləndirilməsi yolu verilən ssenari göstəriciləri
376. Regional inkişafın strateji bazası olan regional sosial-iqtisadi inkişafın proqnozlaşdırılması mərhələsinə sadalananlardan hansı aid deyil?
- regional inkişaf göstəricilərinin ilkin proqnozlarının hazırlanması
 - məqsədli proqramların hazırlanması
 - regional proqnoz göstəricilərinin təhlili
 - ✓ 10 illik retrospektiv göstəricilərinin təhlili
 - dövlətin ümumi inkişaf planı daxilində regionların sosial-iqtisadi inkişaf göstəricilərinin müəyyən edilməsi
377. Regionların inkişafının strateji planlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə olunmur?
- regionun demoqrafik göstəriciləri
 - ✓ regionlarda yerli ödənişlərin mütləq və nisbi həcmi
 - regionda adambaşına ÜDM
 - regional investisiyaların mütləq və nisbi həcmi
 - region əhalisinin səhiyyə və təhsil xidmətləri ilə təminatı
378. ərazi və əhalisinə görə Azərbaycanın ən böyük iqtisadi rayonu hansıdır?

- Abşeron
- Gəncə-Qazax
- Lənkəran
- ✓ Aran
- Şəki-Zakatala

379. Azərbaycan Respublikası regionlarının 2004-2008-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Dövlət Proqramı nın əsas vəzifələrinə sadalananlardan hansı aid deyildir?

- yeni iş yerləri açmaq
- regionlarda investisiya mühitini yaxşılaşdırmaq
- yerli resurslardan istifadənin səmərəsini artırmaq
- regionlarda sosial və istehsal infrastrukturunu inkişaf etdirmək
- ✓ ölkədaxili miqrasiyanın qarşısını almaq

380. Regional inkişafın planlaşdırılmasında.....

- strateji planlaşdırma və məqsədli proqramlaşdırmadan istifadə edilir
- yalnız indikativ planlaşdırma metodundan istifadə olunur
- ✓ strateji, indikativ planlaşdırmadan və məqsədli proqramlardan istifadə edilir
- yalnız məqsədli proqramlardan istifadə olunur
- indikativ planlaşdırma və məqsədli proqramlardan istifadə edilir

381. Regional siyasətin məqsədinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ✓ regionun gəlirinin digər regionlarla bölüşdürülməsi
- regionlardan orta və kiçik sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi
- regionların istehsal üzrə optimal ixtisaslaşdırılması
- bütün ölkə üzrə təminat verilmiş yaşayış standartlarının təmini
- regionların iqtisadi potensialının inkişaf etdirilməsi

382. İqtisadi region nədir?

- təbii-coğrafi xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
- ✓ təbii-coğrafi, iqtisadi, resurs təminatı, sahibkarlıq və investisiya mühiti və s. Əlamətlərinə görə fərqlənən, tərkib elementlərinin vahid və tamlığına əsaslanan ərazidir
- təbii-iqlim, iqtisadi-sosial xüsusiyyətlərinə görə fərqlənən ərazidir
- təbii, əmək və digər resurslarla təminatına görə fərqlənən ərazidir
- təbii-iqlim, iqtisadi-siyasi əlamətlərinə görə fərqlənən ərazidir

383. Bazarda x məhsuluna tələbat artmaqdadır və bu məhsul istehsalı ilə bir necə müəssisə məşğul olur. Z müəssisəsi innovasiyaya 0,5 mln manat xərcləməyi və daha ucuz məhsul istehsalını planlaşdırır. Ekspert rəylərinə görə innovasiyanın yayılması müddəti 3 ildir və bundan başqa 1 il Z müəssisəsi 300 min, II il 250 min, III il 150 min əlavə mənfəət əldə edəcək. Innovasiya tətbiqinin effektivliyi müəyyənəldir.

- effekt yoxdur
- 700 min manat
- ✓ 92 min manat
- 200 min manat
- 250 min manat

384. Regionun tələb edilən büdcə resursu T, sadə öz büdcə resursu BR olarsa, transfert həcmi - TH-i hansı formul müəyyən edər?

- ✓ $TH=T-BP$
- $TH=T \times BP$
-

$$TH = \frac{T}{BR}$$

- $TH=T+BP$
- $TH=BP-T$

- 385.** Ölkə üzrə məcmu büdcənin həcmi 10 mld manatdır. Ölkə əhalisi 10 mln nəfərdir. Regionun əhalisi 1 mln, xüsusi əmsalı k- 1,5 olarsa, regiona tələb olunan resursu müəyyən edin:
- 1,2 mld manat
 - ✓ 1,5 mld manat
 - 1 mld manat
 - 0,6 mld manat
 - 2 mld manat
- 386.** Azərbaycan Respublikasında regional sosial-iqtisadi vəziyyətin qeyri-bərabərliyini azaltmaq üçün hansı tədbirlərdən istifadə edilmir?
- regionlara vergi güzəşti
 - regionlarda istehsal infrastrukturunun dövlət tərəfindən yaxşılaşması
 - ✓ azad iqtisadi zonaların yaradılması
 - regionla güzəştli
 - regionlarda sosial infrastrukturun inkişaf etdirilməsi
- 387.** Azərbaycanda necə iqtisadi rayon büdcə xərçələrini özə gəlirləri hesabına ödəyir?
- 3 iqtisadi rayon
 - 1 iqtisadi rayon
 - 2 iqtisadi rayon
 - ✓ hec bir iqtisadi rayon
 - 5 iqtisadi rayon
- 388.** Regionların sosial-iqtisadi inkişafına aid strateji planların və proqramların daha təkmil hazırlanması nəyi tələb edir?
- ✓ proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini
 - proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin üç tərəfin iştirakı ilə həyata keçirilməsi
 - planlaşdırma və proqnozlaşdırma işinin bir başa regional idarəetmə qurumları tərəfindən həyata keçirilməsini
 - planlaşdırma və proqramlaşdırma işinin eksportlər tərəfindən həyata keçirilməsini
 - proqramlaşdırma və planlaşdırma işinin mərkəzi idarəetmə qurumları və ekspertlər tərəfindən həyata keçirilməsini
- 389.** Regional inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunmur?
- investisiyaların həcmi
 - büdcələrarası saldo
 - ✓ regionlararası ticarət saldosu
 - tikinti sifarişlərinin həcmi
 - məhsul buraxılışının həcmi
- 390.** Regional inkişafın proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasında statik metodun tətbiqi zamanı hansı göstəricilərdən istifadə olunur?
- ✓ regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, sahələr üzrə sənaye məhsulunun həcmi
 - regional ÜDM, məcmu mənfəət, amortizasiya ayrılmaları
 - regional ÜDM, investisiya həcmi, tikinti sifarişlərinin həcmi, məcmu mənfəət
 - regional ÜDM, investisiya həcmi, amortizasiya ayrılmaları, əmtəə dövriyyəsi
 - regional ÜDM, investisiya həcmi, əmtəə dövriyyəsi, büdcələrarası saldo
- 391.** Regional sosial-iqtisadi inkişafın strateji planlaşdırılmasında istifadə edilən kompleks model özündə nəyi əks etdirir?
- ✓ coxfaktorlu regressiya modellərini, statik və dinamik balans modellərini, ekonometrik modelləri, korrelyasiya modellərini
 - Forsayt metodunun, barometrik metodu, ekspert rəyi metodunu
 - sahələrarası modelini, forsayt metodunu, korrelyasiya modelini
 - sahələrarası modelini, forsayt metodunu, korrelyasiya modelini
 - statik balans modelini, sahələrarası balans metodunu, Forsayt metodunu

392. Regional inkişafın integral proqnozlaşdırma metodu nəyi nəzərdə tutmur?
- ✓ mərkəzi hakimiyyət maraqlarının mütləq üstünlüyünü
 - hər bir region üzrə lazımi analitik məlumatların aşkarlanmasıdır?
 - hər bir regionun maraqlarının maksimal mümkün himayəsi
 - ümumi dövlət və regional problemlərin həllinin uzlaşdırılmasını
 - ümumi dövlət maraqları ilə ayrı-ayrı regionların maraqlarının balanslaşdırılmasını
393. Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:
- firmaların əldən verilməsi və birləşdirilməsi
 - məhsul və xidmət çeşidinin diversifikasiyası
 - ✓ məhsul və xidmət portfelinin diversifikasiyası
 - təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin yenidən bölüşdürülməsi
 - bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi)
394. Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir:
- ✓ firmaların əldə edilməsi və birləşdirilməsi
 - yeni bazarların əldə edilməsi
 - personalın istirahətinin təmin edilməsi
 - yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
 - gəlişsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
395. Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmun nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir
- ✓ təşkilat daxilində səlahiyyətlərin və cavabdehliklərin bölüşdürülməsi və yenidən qurulması
 - bazarda yeni istehsal növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
 - yeni bazarların əldə edilməsi
 - personalın istirahətinin təmin edilməsi
 - yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
396. Təkraristehsal – dövrü makromodeli, V.Leontyevin məsrəf-buraxılış sahələrarası balansın modelinin modifikasiyasıdır. Onun xüsusiyyəti – sahələrin məhsullarının funksional istiqamətinin – təkrar istehsal sektorları üzrə qruplaşdırılmasının verilməsidir:
- istehlak (k/t, yüngül və yeyinti sənayesi, məişət xidməti, sosial kompleks – səhiyyə, təhsil, sosial təminat, mədəniyyət və s.)
 - infrastruktur (nəqliyyat və rabitə, ticarət, maliyyə, kredit, idarəetmə)
 - enerji xammalı (elektrik enerjisi, yanacaq, qara və əlvan metallurgiya, meşə və tikinti materialları)
 - ✓ tikinti (sənaye və mülki)
 - innovasiya – investisiya (elm, maşınqayırma, kimya, neft-kimya, tikinti)
397. Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.
- A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş plan rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir
 - A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş rəqəmlərinin proqnozunu özündə birləşdirmir.
 - ✓ A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş plan rəqəmlərinin yığımını özündə birləşdirmir.
 - A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş proqnoz rəqəmlərinin təhlilini özündə birləşdirmir.
 - A senarisi gəlirin artırılmasının kənardan verilmiş proqnoz rəqəmlərinin yığımını özündə birləşdirmir
398. .. Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.
- X senarisi 1970, 1980 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
 - X senarisi 1950, 1970 və 1980-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
 - X senarisi 1990, 2000 və 2010-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
 - ✓ X senarisi 1980, 1990 və 2000-ci illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.
 - X senarisi 1960, 1970 və 1990-cı illərə hər bir inkişaf edən regionlarda nail olunacaq adambaşına gəlirin səviyyəsini xarakterizə edir.

399. Nobel mükafatı laureyatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:
- sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
 - modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
 - milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin qurplaşdırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
 - modellərin məlumatları dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
 - ✓ modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
400. Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırma və planlaşdırılmasına zərurət nədən yaranıb?
- az inkişaf etmiş ölkələrdə təbii resurslardan üstün istifadə
 - enerji resurslarının tükənməsi riski
 - ✓ ətraf mühitin geridönməyən dağıdılması və dünyada həyatın tükənməsi riski
 - sənayenin inkişafı nəticəsində meqopolislərin havasının cirkəlməsi
 - inkişaf etmiş ölkələrdə enerji resurslarında güclü istifadə
401. Uzunmüddətli ekoloji proqnozların hazırlanması və nəşri ilə hansı beynəlxalq təşkilat məşğul olur?
- Dünya Bankı
 - YUNESKO
 - İslam Konfransı Təşkilatı
 - Beynəlxalq Valyuta Fondu
 - ✓ BMT
402. Ekoloji dinamikanın proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması göstəricilərinə aid deyil
- təbii proseslərin və fəlakətlərin proqnozlaşdırılması
 - təbii təsərrüfat fəaliyyətinə məsrəflərinin əsaslandırılması
 - ətraf mühitin cirkəlməsi səviyyəsinin monitorinqi
 - ✓ ətraf mühitin cirkəlməsinə qarşı cərimələrin səviyyəsinin qiymətləndirilməsi
 - inkişafın təbii resurslarda təminatının qiymətləndirilməsi
403. Təsərrüfat təşkilatına münasib olaraq strateji planlaşdırmanın məzmunu nəticəsi onun simasında və fəaliyyətində aşağıdakı formada dəyişikliklər güman etmək qəbul edilmişdir
- gəlirsiz istehsalın əldə edilməsi və aradan qaldırılması
 - yeni bazarların əldə edilməsi
 - personalın istirahətinin təmin edilməsi
 - yeni güclərin əldə edilməsi və aradan qaldırılması
 - ✓ bazarda yeni məhsul növlərinin bərqərar edilməsi (təsdiqlənməsi);
404. Proqramın idarə olunması. Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülmüş, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmtlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:
- tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
 - proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçılarının fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət)
 - ✓ tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktorlarını) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın və onun elementlərinin elmi-texniki səviyyəsinə və elmi təminatlığına cavab verir, onların yerinə yetirilməsinə müəlliflik nəzarətini həyata keçirir
 - baş sifarişçini və atırı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;

- 405.** Proqramın idarə olunması Proqramın reallaşmasının uğuru layihənin və onun elementlərinin dəqiq düzülüşü, məqsədyönlü və yekun nəticəyə səmirlənmiş idarəedilməsi sistemindən asılıdır. O, strukturların bütün səviyyələrdə qarşılıqlı əlaqəsi prinsipi üzrə qurulub və aşağıdakı elementləri daxil edir:
- baş sifarişçini və ayrı-ayrı altlayihələri, bloklar və layihələr üzrə sifarişçiləri daxil edən sifarişçilər şurası, maliyyələşdirməni, əldə olunan nəticələri təmin edir;
 - ✓ proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçıların fəaliyyətini koordinasiya edən, informasiya və kadr resurslarını cəlb edən, ictimaiyyətlə əlaqə yaradan proqramın xoş imicini (simasını) yaradan direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .
 - tam şəkildə proqramın elmi rəhbərini (ali konstrukturu), altproqramların, blok və layihələrin, elmi rəhbərlərini (baş konstruktörlərini) birləşdirən elmi-texniki şura; şura proqramın nəzarətini həyata keçirir;
 - proqram, onun elementləri üzrə icra orqanlarını birləşdirən, proqramın yerinə yetirilməsini, ayrılmış resurslardan effektiv istifadəni təmin edən, proqramın yerinə yetirilməsinin bütün iştirakçıların fəaliyyətini koordinasiya edən direktorlar şurası (idarəedici şirkət) .
- 406.** Dünya əhalisinin 4%-nin cəmləşdiyi ABŞ-da atmosfərə atılan zəhərli qazlar dünya göstəricisinin necə %-ni təşkil edir?
- 10%
 - 6%
 - 20%
 - 4%
 - ✓ 24%
- 407.** 1990-2003-çü illərdə Azərbaycanada su mənbələrinə cirkab suların axıdılması həcmnin 3 dəfə azaldılması nə ilə izah olunur?
- ekoloji qurumların səmərəli fəaliyyəti ilə
 - ekoloji mədəniyyətin yüksəlməsilə
 - müəssisə və təşkilatlara sərt cərimələr tətbiqi ilə
 - ✓ əksər kimya və neft-kimya müəssisələrinin fəaliyyətinin dayanması ilə
 - ekoloji təmiz layihələrin tətbiqi ilə
- 408.** Hökumət bütün növ vergilər üzrə dərəcələrin aşağı salınmasını planlaşdırır. Dövlət büdcə gəlirləri üzrə nə gözlənilə bilər?
- Gəlirlər mütləq azaldılmalıdır
 - Gəlirlərin kəskin azalması ehtimalı böyükdür
 - Gəlirlər sabit qalacaq
 - Gəlirlərin artımı baş verməlidir
 - ✓ Gəlirlərin azalması da, artması da mümkündür
- 409.** Dünya iqtisadiyyatının gələcəyi işində bu quruluşun qarşılıqlı əlaqəsi iki sual tipinə cavab verə biləcək proqnozların iki növünün tərtibində istifadə olunur.
- Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı proqnoz rəqəmlərlə fərqlənir
 - Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı plan rəqəmlərlə fərqlənir
 - Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı nəticələrlə fərqlənir
 - ✓ Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı fərziyyələrlə fərqlənir
 - Dünya modeli senarisi bir-birindən müxtəlif iqtisadi sistemlərin fəaliyyət mexanizmi haqqındakı məlumatlarla fərqlənir
- 410.** Səhf cavabı tapın. Müəssisənin (firma korporasiya, təsərrüfat birliyi) strateji baş planı aşağıdakı suallara cavab verməlidir:
- daha çox əhəmiyyətli layihələr
 - ✓ son nəticənin ilkin nəzərdə tutulana uyğunluğu
 - perspektivə müəssisənin məqsədləri
 - cari və uzunmüddətli məsələlərin nisbəti
 - müəssisənin əsas strategiyası və onun alternativləri
- 411.** Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Cəhv cavabı tapın:
- xalq təsərrüfatının sahə quruluşu,
 - ✓ maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
 - maddi nemətlərin yığılımı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
 - maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
 - maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri

- 412.** Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:
- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması zamanı ölkələrin qruplaşdırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəsil (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
 - global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
 - modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrü)
 - sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
 - ✓ sahələrarası sektorlararası, sivilizasiyalararası qarşılıqlı əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
- 413.** Səhf cavabı tapın. Balans sistemində bir qayda olaraq aşağıdakılar təhlil edilir. Səhv cavabı tapın:
- maddi nemətlərin istehlakı ilə əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri,
 - ✓ maliyyə vəsaitlərinin dövriyyəsi
 - müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin mübadiləsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
 - müxtəlif pul hesablamaları olan maddi xidmətlərin dövriyyəsi ilə əlaqədar müxtəlif iqtisadi asılılıq.
 - maddi nemətlərin istehsalı əlaqədar olan təsərrüfat fəaliyyətinin bütün növləri
- 414.** Səhf cavabı tapın. Sahələrarası balans modeli bir çox mühüm xüsusiyyətlərə malikdir:
- tikinti obyektlərinin və əmək alətlərinin dövriyyəsinin şahmat cədvəlini əhatə edən, VII bölmənin sətirlərinin ümumi yekunları II bölmənin sütunları üzrə «istehsal, kapital qoyuluşları» eyni adlı sətirlərinin uyğun saylarına bərabərdir.
 - bölgü məhsulun istehsalına bərabərdir
 - ✓ əmək predmetləri və istehsal xidmətlərinin idxalının dəyəri son məhsul kimi istifadə olunan idxal məhsulun dəyərilə eynidir
 - həm sətirlər və həm də sütunlar üzrə hər sahənin məhsulunun ümumi dəyəri eynidir
 - əmək predmetlərinin və istehsal xidmətlərinin (aralıq məhsulu təşkil edənlərlə birlikdə) dəyərini xarakterizə edən I bölmənin sətirlərinin və sütunlarının yekunlarının cəmləri, bir-birinə bərabərdir.
- 415.** İcmal maddi balansın əsasında
- müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, istehsalın qruplaşdırılması durur
 - ✓ müəssisələrin qruplaşdırılması deyil, məhsulların qruplaşdırılması durur
 - sahələrin qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
 - istehsalın qruplaşdırılması deyil, istehlakın qruplaşdırılması durur
 - sahələrin qruplaşdırılması deyil, müəssisələrin qruplaşdırılması durur
- 416.** Məhsulun istehsalı və bölgüsünün sahələrarası balansının tərtibi zamanı qruplaşdırmanın əsasında
- təmiz-xalis müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələrə götürülür.
 - faktiki işlək sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən faktiki işlək sahələrə götürülür.
 - ✓ təmiz-xalis sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələrə götürülür.
 - ümumi müəssisələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən müəssisələrə götürülür.
 - ümumi sahələr, yəni bircinsli məhsul istehsal edən sahələrə götürülür.
- 417.** Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- demoqrafik
 - təbii-ekoloji
 - iqtisadi
 - texnoloji
 - ✓ global
- 418.** Nobel mükafatı laureatı V.V. Leontyevin Məsrəf - buraxılış (sahələrarası balans) modelinin və dünya modelinin balans təhlilinin və makroproqnozlaşdırması metodologiyasını inkişaf etdirən modellər aşağıdakılardan hansısı onları fərqləndirən xarakteristikadır:

- milli iqtisadiyyatının strukturu və idxacın proqnozlaşdırılması 25 sivilizasiyasının beşinci nəslili (Avropa və Avrasiyanın, Şimali Amerika və Okeaniya Asiya və Afrika) üzrə aparılır
 - global iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün tətbiq olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
 - modellərin məlumatları milli iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
 - sahədaxili sektordaxili, sivilizasiyadaxili əlaqələrin dinamikasının qiymətləndirilməsi, təkcə dəyər ölçüsündə deyil (ümumi buraxılış və milli hesablar sistemində ÜDM), əmək ölçüsündə (məşğulların sayı üzrə) və investisiyanın əsas kapitalla bölgüsü üzrə aparılır
 - ✓ modellərin məlumatları milli və dünya iqtisadiyyatının quruluşunun dinamikada dövrü tərəddüdlərin qiymətləndirilməsi üçün istifadə olunur (ortamüddətli və uzunmüddətli kondratyev dövrüleyü).
419. Səhf cavabı tapın. Geosivilizasiya matrisi sivilizasiyaların genetik nüvəsini təşkil edən və onların taleyini müəyyən edən altı amilin kəmiyyət qiymətləndirilməsinə əsaslanır.
- təbii-ekoloji
 - mənavi sfera
 - sosial-siyasi
 - ✓ tarixi
 - texnoloji
420. İdarəetmənin hansı səviyyəsində indiqativ planlaşdırılma reallaşdırılır?
- ✓ meqaiqtisadiyyat səviyyəsində
 - mikro iqtisadiyyat səviyyəsində
 - mezo iqtisadiyyat səviyyəsində
 - regional iqtisadiyyat səviyyəsində
 - makro iqtisadiyyat səviyyəsində
421. Təbii təsərrüfat sektoruna sadalananlardan hansı aid deyil?
- meşə təsərrüfatı
 - ✓ aqrar-sənaye kompleksi
 - balıq təsərrüfatı
 - meliorasiya
 - geoloji kəşfiyyat
422. Ölkələrin ekoloci dinamikanı yaxşılaşdırmağa yönələn fəaliyyətini xarakterizə edən əsas göstərici hansıdır?
- ✓ ekoloci tədbirlərə yönələn investisiyaların həcmi
 - «yaşıllar» hərəkəti üzvlərinin sayı
 - ekoloci qəzalara görə tətbiq olunan çərimələrin həcmi
 - faydalı qazıntıların hasilatı həcmnin azaldılması
 - ekoloci tədliat səviyyəsi
423. Azərbaycan Respublikasında ekoloci dinamikanın yaxşılaşdırılması üçün hansı tədbirlər qəbul edilməyib?
- ✓ ekoloci mədəniyyətin yüksəldilməsi proqramı
 - Ekoloci vəziyyətin yaxşılaşmasına dair kompleks tədbirlər planı
 - biomüxtəlifliyin qorunması proqramı
 - qış-yay otlaqları və bəcənəklərdən səmərəli istifadə
 - hidrometeorologiyanın inkişaf proqramı
424. Regional inkişafın reallaşmasında daha çox istifadə olunan.....
- Strateji planlaşma
 - Direktiv planlar
 - ✓ Məqsədli proqramlar
 - Strateji proqnozlaşma
 - İndikativ planlaşma
425. Bütçə tarazlığı modelinin K əmsalı nəyə görə şəhərlər üçün yüksək hesablanır

- ✓ Şəhərdə ictimai məhsullara tələbatın yüksəkliyi
- Şəhərdə bank maliyyə sisteminin mövcudluğu
- Şəhərdə mərkəzi idarəetmə orqanının olması
- Şəhərdə əhali sıxlığının yüksəkliyi
- Şəhərdə həyat keyfiyyəti standartının yüksəkliyi

426. Regional inkişaf proqramlarının gerçəkləşməsi nəyi şərtləndirmir

- ✓ Ölkə daxili miqrasiyanın sürətlənməsini
- Ölkədə inkişafın sürətlənməsini
- Regionun resurslarından optimal istifadəni
- Regional infrastrukturun yaxşılaşdırılması
- Regionun iqtisadi inkişafının sürətlənməsini

427. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması özündə nəyi əks etdirir?

- beynəlxalq maliyyə bazarlarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını
- beynəlxalq maliyyə qurumları ilə əlaqələrin proqnoz göstəricilərin hazırlanmasını
- ✓ ölkənin və təsərrüfat subyektlərin xarici iqtisadi əlaqələrdə iştirakının optimal strategiya və taktikasını müəyyən etmək üçün dünya bazarının və ayrı-ayrı əmtəə bazarlarının konkret proqnozlarının hazırlanmasını
- dünya bazarının inkişaf proqnozlarının hazırlanmasını
- ayrı-ayrı ölkələrin ixrac və idxal proqnozlarının hazırlanmasının

428. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqram proqnozu sadərlərdən hansı nəzərdə tutmur?

- arzuolunan və zəruri nəticə əldə olunması vasitələrini
- obyektin gələcək inkişafı üzrə müxtəlif ssenarilərin hazırlanması
- proqnozlaşdırılan nəticələrin əldə olunmasına inam səviyyəsini
- ✓ obyektin pessimist ssenari üzrə vəziyyətini reallaşdırma vasitələrini
- obyektin mümkün inkişaf ssenarilərinin reallaşma müddətinin

429. Xarici iqtisadi əlaqələrin tədqiqat proqnozu hansı məsələlərin müəyyənləşməsini nəzərdə tutur?

- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini
- proqnozlaşdırılan obyektin arzuolunan vəziyyətinin reallaşması istiqamətlərini
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək vəziyyətini şərtləndirən
- proqnozlaşdırılan obyektin gələcək arzuolunan vəziyyətini
- ✓ proqnozlaşdırılan obyektin mümkün dəyişmələrini və bu dəyişmələrdən arzuolunanan

430. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırma obyektinə aid deyil

- istehsalın dünya, ölkə, sahə göstəriciləri.
- valyuta kurslarının təəddüd göstəriciləri
- ✓ orta təhsilin, dünya ölkə və regional göstəriciləri
- proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- ixracın dünya, ölkə və sahə göstəriciləri

431. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlarını hansı əsas əlamətlər üzrə təsnifləşdirirlər?

- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma qurumu
- proqnozlaşdırma metodu, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- ✓ proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti funksional əlamət
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozun hazırlanma tarixi
- proqnozlaşdırma obyektini, proqnozlaşdırma müddəti, proqnozlaşdırma metodu

432. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən məhsul ehtiyatlarının hərəkəti proqnozlarında nəyə görə ABŞ və bir digər ölkələrin strateji məhsul ehtiyatlarının istifadəsi də təhlil olunur?

- bu ehtiyatların istifadəsi qiymətlərin uzunmüddətli sabilliyinə əsas yaradır

- bu ehtiyatlarının istifadəsi innovasiya proseslərindəki fasiləsizliyi təmin edir.
- ✓ bu ehtiyatların istifadəsi dünya bazarlarındakı qiymət konyukturlarına ciddi təsir göstərir.
- bu ehtiyatlarının istifadəsi dünya bazarlarındakı uzun müddətli tendensiyaları müəyyənləşdirir
- bu ehtiyatlar dünya istehsalındakı dinamikaya əsas yaradır

433. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən istehsal proqnozları nəyi araşdırmır?

- yeni istehsal güclərinin istifadəyə verilməsini
- iri korporasiyaların istehsal planlarını
- ehtiyat istehsal güclərinin mövculuğunu
- hökumətlərin hər hansı məhsul istehsalını genişləndirmək yaxud artırmaq barədə qərarlarını
- ✓ xaricdə müəssisələrin istehsal planlarını

434. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasının normativ metodu.

- ✓ öncədən müəyyənlanmış gələcək məqsədlərdən bu günə əks ardıcılığı məqsədlərə nail olmaq yolları, şərtlərə və vasitələrini müəyyənləşdirən əks ardıcılığı nəzərdə tutur
- obyektin gələcək inkişafının mümkün variantlarını aşkarlamağı nəzərdə tutur
- obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maddi-əmək resurslarının həcmnin öncədən müəyyənləşməsini nəzərdə tutur.
- obyektin arzuolunan vəziyyətinə nail olmaq üçün tələb olunan maliyyə vəsaitlərinin həcmnin öncədən müəyyənləşməsini nəzərdə tutur.
- obyektin arzuolunan vəziyyətini reallaşdırmaq vasitələrinin öncədən konkretləşdirilməsini nəzərdə tutur

435. Xarici iqtisadi əlaqələrin təşkilati proqnozu sadalananlardan hasını nəzərdə tutmur?

- kontrakt texniki-təşkilati tədbirləri müəyyənləşdirmək
- ✓ obyektin gələcək vəziyyətinin mümkün dəyişmələrini aşkarlamaq
- müəyyənlanmış məqsədlər üçün tələb olunan kadr resurslarını müəyyənləşdirmək
- obyektin mümkün inkişaf ssenarilərin üçün tələb olunan maddi-texniki resursları müəyyənləşdirmək
- obyektin mümkün inkişaf ssenariləri üçün tələb olunan maliyyə resurslarını müəyyənləşdirmək

436. Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ✓ əsas fondların dəyəri, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;

437. Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ✓ sektorun və onun sahələrinin məhsulunun artım tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;

438. Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- ✓ birbaşa xarici investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitalla investisiyalar;
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);

439. BMT-nin orta variant proqnozlarına görə 2050-ci ildə dünya əhalisinin sayı nə qədər olacaq?

- 7 mld 364 mln nəfər
- 14 mld

- 12 mld nəfər
- ✓ 9 mld 191 mln nəfər
- 8 mld 285 mln nəfər

440. XX əsrin II yarısında dünya üzrə ən nəzərə cəsarət demoqrafik meyl hansıdır?

- dünyada depopulyasiya və əhəlinin qocalması meyli
- dünya əhəlisinin kəskin artımı və qocalma meyli
- dünya əhəlisinin qocalma meylləri
- dünyada qadınların sayının kəskin artımı
- ✓ dünya əhəlisinin 2,1 dəfə artımı, müəyyən regionlarda depopulyasiya meylləri və miqrantların sayının kəskin artımı

441. Xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılması effekti ümumi formada necə müəyyən olunur?

- proqnozların səhihliyi nəticəsində əldə olunan gəlirlər
- ✓ proqnozlaşdırmadan əldə olunan əlavə gəlirlə proqnozlaşdırma məsrəflərinin fərqi ilə
- proqnozlaşdırmadan əldə edilən əlavə gəlirin proqnozlaşdırma xərclərinə nisbəti ilə
- proqnozlaşma nəticəsində mümkün zərərlərin minimallaşdırılması
- bu effekti müəyyənləşdirmək mümkün deyil

442. Valyuta kurslarının proqnozlaşdırılmasında hansı amillər nəzərə alınmır?

- ölkənin tədliyyə balansının vəziyyəti
- ölkələrarası ucot dərəcələrinin fərqi
- dünya əmtəə bazarlarında sövdələşmələrin əsasən dollar və ya avro ilə həyata keçirilməsi
- inflyasiya templəri
- ✓ müəssisələrin kredit borcları

443. Xammal və yarımfabrikatların dünya qiymətləri dinamikasına hansı faktorlar ciddi təsir göstərir?

- məhsulların reklam texnologiyası
- məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
- ✓ bu məhsulların istehsalının texnoloji xarakteri, məhsulların istehsalçı, istehlakçı və ticarət vasitəçilərinə olan ehtiyatları
- məhsulların ölkə mənbəyi
- məhsulların satış texnologiyaları

444. Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yenilənən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ✓ atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda azaldılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmərələndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;

445. Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yenilənən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:

- ✓ alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yeraltı istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmərələndirmək lazımdır; bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;
- atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
- alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
- bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənilməsi;

446. Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli
- əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balans (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
 - ✓ evlərin tikintisi sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
 - bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
 - alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
447. Dünya əmtəə bazarlarında qiymətlərin səviyyəsini və dinamikasını proqnozlaşdırarkən sadalananlardan hansı nəzərə alınmır?
- ✓ kiçik istehlakçıların istehsal məsrəfləri
 - qiymətlərin retrospektiv və cari konyukturası, əvəzləyici məhsulların qiymətləri
 - məhsul istehsalı və hərəkətinin proqnoz qiymətləndirmələri
 - məhsula tələbatın proqnoz qiymətləndirmələri
 - rəqiblər və müstəqil təşkilatlar tərəfindən hazırlanan proqnozlar
448. Dünya əmtəə bazarının proqnozlaşdırılmasında istifadə edilən tələbatın proqnozlaşdırılmasında sadalanan göstəricilərdən hansı istifadə edilmir?
- istehlakın gözlənilən həcmi
 - müvafiq məhsul üzrə xarici istehlakçıların miqdarının dəyişməsi
 - ✓ ABŞ və bəzi ölkələrin strateji məhsul ehtiyatları
 - xarici istehlakın həcmində idxalçı dövlətlərin hökuməti tərəfindən göstərilən təsir
 - müvafiq məhsulu istehlak edən sahələrin inkişaf perspektivləri
449. Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:
- ✓ müstəqil enerji qurğularına keçid sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
 - atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balans (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
 - bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
450. Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:
- ✓ yüksək FİÖ-li sistemlərə və tənzimlənen istiliklərə keçid sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
 - bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
 - atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balans (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;
451. Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlkin, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar:
- ✓ enerjiqənaət yaşayış və mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsində milli proqramı səmtləndirmək lazımdır;
 - atmosferə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid.
 - əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balans (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə).
 - alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi;

	• bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
452.	Enerjiqənaət texnologiyalara və enerjinin yeniləşən (bərpa olunan) mənbələrinə keçid Rusiyanın energetika strategiyasının prioritetlər sistemində aparıcı yer tutmalıdır. İlk, ilk növbəli innovasiyalı proqramlara aid etmək olar: ✓ kommunal energetikanın radikal innovasiyalı transformasiyası sahəsində milli proqramı səmərələndirmək lazımdır; • atmosfərə və su mənbələrinə ziyanlı tullantıların eyni zamanda artırılması ilə sənaye istehsalında enerjiyə qənaət (əmanət) materiallara və texnologiyalara olan keçid. • əmtəə qrupları və sivilizasiyalar üzrə daxili ticarət balansını (geosivilizasiya makromodellərin istifadəsilə). • alternativ, hər şeydən qabaq, bərpa olunan enerji mənbələrinin, o cümlədən kiçik və orta çaylarda su enerjisinin və yerüstü istiliyin yanacaq elementlərinin, günəş və külək enerjisinin payının 2-3 dəfə yüksəldilməsi; • bir neçə dəfə az yanacaq istehlak edən və parnik qazlarının tullantılarını dəfələrlə artıran nəqliyyat vasitələrinin yeni nəslinin mənimlənməsi;
453.	Kioto protokoluna hansı inkişaf etmiş ölkələr qoşulmayıb ✓ ABŞ • Fransa • Rusiya • Almaniya • İsveç
454.	Aqrar-sənaye kompleksinin (ASk) əsas funksiyalarına sadalananlardan hansı aid deyil? • iqtisadi • sosial • ekoloji • innovasiya və transformasiya ✓ tənzimləyici
455.	Azərbaycanın valyuta kurslarını strateji planlaşdırılmasına əsas zərurəti nədən irəli gəlir? • valyuta ehtiyatlarının nisbi dəyərsizləşməsinin qarşısını almaq • xarici qiymətli kağızlar üzrə gəlirliliyin azalmasının qarşısını almaq ✓ əsas valyuta ehtiyatlarının dollar və avroda saxlanılması, beynəlxalq neft satışlarının dollarla reallaşması, Neft Fondunun əhəmiyyətli vəsaitlərinin xarici qiymətli kağızlara yönəldilməsi • valyuta kurslarının tərəddüdlərinin global sistemə, ardıcıl olaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatına təsiri müəyyənləşdirməyə, bu təsirin neqativ nəticələrini minimallaşdırmaq • milli valyutanın kursunun çevik dəyişməsi mexanizmləri ni formalaşdırmaq
456.	Azərbaycan Respublikasında xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasındca hansı göstəricilərdən istifadə etmək zəruridir • enerji daşıyıcıların qiymət dinamikası • dolların kursunun dinamikası ✓ sadalananlardan hamısı • istehsalda ixracın, istehlakda idxalın payı • xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi və strukturu
457.	Müasir global enerji böhranını şərtləndirən ən mühüm faktor hansıdır? ✓ Çin, Hindistan, Braziliya kimi ölkələrdəki uzun müddətli və dinamik artım • iri neft şirkətlərinin enerji satışı bazarındakı manevrləri • Rusiyanın dünya enerji böhranındakı manevrləri • OPEK-in hasilat siyasəti • dünya üzrə ÜDM-in kəskin artımı
458.	Qərbdəki depopulyasiya meyli, dig.ər regionlardakı nisbi yüksək təbii artım orta müddətli perspektivdə nəyi proqnozlaşdırmağa əsas yaradır? • Qərbdə inkişafın zəifləməsi, digər regionlarda dinamik artım ✓ miqrasiya proseslərinin güclənməsini

- global ticarətin zəifləməsini
- beynəlxalq integrasiyanın zəifləməsini
- dünyanın iqtisadi-siyasi güc mərkəzlərinin dəyişməsini

459. Azərbaycanca xarici iqtisadi əlaqələrin strateji planlaşdırılmasının əsas məqsədlərinə sadalananlardan hansı aid deyil?

- ✓ Rusiya ilə xarici iqtisadi əlaqələrə xüsusi önəm vermək
- global maliyyə bazarlarına tədrici integrasiya
- idxalda ərzaq məhsullarının payını artırmaq
- ixracda qeyri-neft və emal sənayesi məhsullarının payını artırmaq
- ikitərəfli və coxtərəfli xarici iqtisadi əlaqələri formalaşdırmaq və inkişaf etdirmək

460. Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ✓ suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;

461. Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- ✓ ixracın strukturunda meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.

462. Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ✓ ixracın strukturunda mineral payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.
- ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.

463. Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
- ixracın strukturunda yanacaq, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- ✓ ixracın strukturunda yanacaq payının əhəmiyyətli şəkildə azalması.

464. Enerji-xammal sektorunun proqnozlaşdırılmasında və strateji planlaşdırılmasında aşağıdakı makrogöstəricilərdən istifadə olunur:

- ✓ enerji sektorunun və onun sahələrinin iqtisadiyyatın strukturunda payı (məcmuə buraxılışda və ÜDM-də),
- əsas fondların mənbəyi, onların aşınması və yeniləşdirilməsi;
- enerji sektoru və onun sahələri tərəfindən istehlak olunan resursların azalma tempi (məşğul olanların sayı);
- sektorun və onun sahələrinin məhsulunun azalma tempi və onda yaradılan əlavə dəyər;
- birbaşa daxili investisiyalar daxil olmaqla əsas kapitala investisiyalar;

465. Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:

- ✓ mineral xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
 - enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - ixracın strukturunda yanacağı, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- 466.** Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:
- iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - ✓ meşə xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
 - enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
 - ixracın strukturunda yanacağı, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- 467.** ABŞ-da bir traktorun təxmini ağırlıq yükü 28 hektardır. ABŞ səviyyəsinə yüksəlmək üçün Azərbaycan kənd təsərrüfatı sektoruna nə qədər traktor lazım olar? (əkin sahələri 1 mln 833 min kV km)
- ✓ 65471
 - 66321
 - 40324
 - 45230
 - 72468
- 468.** Azərbaycanda ASK-nın inkişafında ən çox istifadə olunan planlaşdırma və proqnozlaşdırma forması hansıdır?
- indikativ planlaşdırma
 - orta müddətli planlaşdırma
 - operativ planlaşdırma
 - ✓ məqsədli-proqram
 - direktiv planlaşdırma
- 469.** ASK-nın innovasiya inkişaf proqnozlaşdırılmasında daha çox hansı metoddan istifadə edilir?
- normativ metoddan
 - ✓ ekspert rəyi metodundan
 - borometrik
 - ekstropolyasiya metodundan
 - ekonometrik modeldən
- 470.** Adətən, ASK strateji inkişaf proqnozları hansı variantlar üzrə aparılır?
- ekoloji və iqtisadi parametrlər üzrə
 - sosial və informasiya parametrləri üzrə
 - ✓ inersiyalı inkişaf və innovasiyalı inkişaf ssenariləri üzrə
 - dayanıqlı və dinamik inkişaf ssenariləri üzrə
 - kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə
- 471.** ASK i nkişaf və struktur dəyişmələri dövrlərinin müəyyən olunması hansı məsələlərin həllinə imkan yaradır?
- ASK-dakı faktiki vəziyyətin ən problemli «nöqtələri» aşkarlanır
 - problemli «nöqtələrin» perspektiv diaqnostikası aparılır
 - ASK-dakı tərəddüdlərin müddətləri müəyyənləşir
 - ✓ sadalananların hamısı həllini tapır
 - dövrü tərəddüd və struktur dəyişmələrinin qanunauyğunluqları öyrənilir
- 472.** Nəyə görə ASK-nın inkişafının strateji planlaşdırılmasında uzunmüddətli retrospektiv göstəricilər təhlil edilməlidir?

- hazırlanan plan və proqramların informasiya əsasının zənginliyi üçün
 - ASK əhəmiyyətli bir sektor olduğu üçün
 - ✓ ASK-nın inkişaf dinamikasının və struktur dəyişmələrinin dövrüliyünü müəyyənləşdirmək üçün
 - ASK inkişafının yerli xüsusiyyətlərinin müəyyənləşməsi üçün
 - ASK inkişafının irsi-tarixi aspektlərinin dərki üçün
- 473.** Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:
- ✓ enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən təbii xammalın dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
 - enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
- 474.** Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:
- ✓ mineral xammalının emalının kompleksliliyinin yüksəldilməsində artım tempinin azalması;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
 - enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- 475.** Strateji planda uzunmüddətli perspektivə sosial-iqtisadi inkişafı enerji-xammal sektorunun və ümumən iqtisadiyyatın innovasiya-yarım-keçmə ssenarisinin reallaşdırılması üçün şəraitə yenidən baxmaq lazımdır:
- ✓ meşə xammalının hasilatında itkilərin azaldılmasında artım tempinin azalması;
 - inkişafın resurs bazası – pul aqreqatları, valyutaların məzənnələri, büdcə siyasətində dəyişikliklər verim sistemində və s.
 - 4.iqtisad dinamikası və deflyasiya parametrləri;
 - ixracın strukturunda yanacağın, mineral və meşə-xammalının payının əhəmiyyətli şəkildə artması.
 - enerjinin alternativ bərpa olunan mənbələrindən və suni materiallardan (kompozitlər, plastmass və sintetik smol, keramika) təbii resursların dəyişməsi üçün geniş şəkildə istifadəsi;
- 476.** Ümumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrəzəq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır
- ✓ Aparılmış təhlil və müəyyən olunmuş dövrü qanunauyğunluqlar əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemli «duyunləri» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
 - İnvestisiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.
 - Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.
 - Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemli «duyunləri» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
 - Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır
- 477.** Ümumilikdə iqtisadiyyatın proqnozlaşdırılması əsaslarına əsaslanaraq və aqrəzəq kompleksinin spesifikasiyasını nəzərə alaraq, onun proqnozlaşdırılması, strateji planlaşdırılması və proqramlaşdırılması sisteminə subutların və hesablaşmaların təklif edilən artıdııcılığını qoşmaq lazımdır.
- ✓ Kənd təsərrüfatının və qida sənayesinin dəyişdirilməsi cəhətləri seçilməklə son 30 il ərzində AƏK-nin inkişafındakı tendensiyaaların kompleks şəkildə təhlili həyata keçirilir. Daha uzun dövr ərzində (40-50 ilə qədər) AƏK-nin dinamikasında və strukturunda dövrilik açıqlanır.
 - Aparılmış təcrübə əsasında AƏK-nin faktiki vəziyyətinin problemli «duyunləri» aydınlaşdırılır və perspektivdə onların gərginliklərinin artması (və ya azalması) diaqnostikası aparılır.
 - Uzunmüddətli investisiya proqnozunun optimistik ssenarilərinin praktiki şəkildə həyata keçirilməsi yolu kimi 10-15 illik strateji plan işlənilib hazırlanır.
 - İnvestisiyalı dağılmalar strategiyasının həyata keçirilməsi ucun yaxın beşillikdə və uzaq gələcəkdə vəziyyəti radikal şəkildə dəyişməyə qadir inkişafın struktur prioritetləri müəyyənləşdirilir.
 - Proqnozlaşdırılan dövrdə AƏK-nin mümkün templəri və proporsiyaları hipotezləri iki ssenari üzrə xulasə edilir: siyasi sistemin inersiyalı inkişafı və iqtisadiyyatdakı innovasiyalı dağılmalar zamanı.

- 478.** əhalinin məişət xidmətlərinə tələbatı proqnozlaşdırılarkən hansı faktora əsaslanmaq lazım deyilir?
- əhalinin pul gəlirləri
 - məişət xidmətləri sferasının inkişaf səviyyəsi
 - əhalinin sayın dinamikası
 - ✓ məişət xidmətləri sferasının təşkilati-hüquqi strukturu
 - məişət xidmətlərinin qiymət dinamikası
- 479.** Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının planlaşdırılmasında təbii artım faktoru ilə birgə hansı göstəriciyə əsaslanmaq zəruridir?
- əhalinin adət-ənənələri
 - ✓ ölkədaxili miqrasiya proseslərinə
 - əhalinin təhsil səviyyəsinə
 - tikinti sektorunda idarəetmə strukturuna
 - əhalinin cins strukturu
- 480.** əhalinin mənzil təminatının yaxşılaşdırılması mexaqizminə aid deyil
- sosial həssas qruplara dövlət tərəfindən pulsuz ev təminatı
 - ✓ mənzillərin pulla alqısı
 - güzəştli ipoteka mexanizmindən istifadə
 - ipoteka qiymətli kağızlarından istifadə
 - ipoteka kreditləşməsinin genişlənməsi və ipoteka kreditləri faizlərinin kəskin azaldılması
- 481.** Mənzil fonduna əlavə tələbat necə müəyyən olunur?
- evsiz əhali üçün tələb olunan sahəni hesablamaqla
 - ümumi tələbatdan – evsizlərin tələbatını çıxmaqla
 - ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla
 - ✓ ümumi tələbatdan mövcud mənzil fondunu çıxmaqla (mövcud fondun yararsız hissəsini nəzərə almaqla)
 - mövcud mənzil fondundan yararsız hissəni çıxmaqla
- 482.** 2010-cu ildə ölkə əhalisi 9 mln nəfər olub və növbəti 10 ildə 1%-li təbii artım proqnozlaşdırılır. 1 nəfərə 8 kv m mənzil sahəsini normativ kimi qəbul edib. 2020-ci ilə mənzil fonduna ümumi tələbatı müəyyənləşdirin
- 47 mln kv m
 - 57,48 mln kv m
 - 85 mln kv m
 - ✓ 79,48 mln kv m
 - 67,35 mln kv m
- 483.** Mənzil fonduna ümumi tələbat necə müəyyənləşir?
- şəhər əhalisinin proqnozlaşdırılan sayı və bir nəfərə mənzil sahəsi normativi
 - mövcud mənzil fondu və tələb olunan mənzil fondu göstərici ilə
 - ✓ əhalinin perspektiv sayı 1 nəfərə düşən mənzil sahəsi normativi ilə
 - əhalinin sayı və mövcud mənzil fondu göstəricisi ilə
 - əhalinin perspektiv sayı ilə
- 484.** Mənzil-kommunal təsərrüfatın inkişafının proqnozlaşdırılmasında hansı göstəricidən istifadə edilmir?
- mənzil əndu
 - mənzil tikintisinə kapital qoyuluşları
 - mənzil fonduna əlavə tələbat
 - ✓ mənzil fondunun özəlləşdirilməsi
 - mənzil fonduna ümumi tələbat
- 485.** Azərbaycanda kənd təsərrüfatının müasir inkişafının əsas strateji xətti hansıdır?

- kənd təsərrüfatının bütün sahələrinə dövlət dəstəyi
 - kənd təsərrüfatının taxılclılıq sahəsinə dövlət dəstəyi
 - ✓ iri istehsalçıların dövlət tərəfindən üstün dəstəklənməsi
 - kənd təsərrüfatı məhsullarının emalına dövlət dəstəyi
 - hər bir fermerə dövlət dəstəyi
- 486.** XXI əsrin əvvəllərində ABŞH-da dənli bitkilər üzrə hər hektardan məhsuldarlıq 6,4 ton olub. əgər Azərbaycanda müvafiq məhsuldarlıq planlaşdırılsaydı, mövcud əkin sahəsindən nə qədər məhsul toplamaq olardı?
- ✓ 10,9 mln ton
 - 8,8 mln ton
 - 2,6 mln ton
 - 3,4 mln ton
 - 5,2 mln ton
- 487.** kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı son nəticədə bu sektorda çalışanların ümumi məşğulların 4-6%-nə qədər azalması ilə müşayiət olunur. Yaxın gələcəyə 5 ilə Azərbaycanda da belə bir inkişaf proqnozlaşdırılsa, kənd təsərrüfatında çalışanların sayı nə qədər olar?
- təxminən 500 min
 - təxminən 450 min nəfər
 - ✓ təxminən 270 min nəfər
 - təxminən 330 min
 - təxminən 400 min
- 488.** Sadə AR-da xarici iqtisadi əlaqələrin proqnozlaşdırılmasında daha çox hansı amillər nəzərə alınmalıdır?
- ✓ Dünya bazarında neftə olan tələbat
 - Dünya bazarında ərzaqa olan tələbat
 - Dünya bazarında qızıla olan tələbat
 - Dünya bazarında qara metala olan tələbat
 - Dünya bazarında polada olan tələbat
- 489.** Təşəbbüsün ötürülməsi strategiyası nəyi nəzərdə tutur:
- Bütün tədqiqat işlərinin özəl sektorda aparılması
 - Bütün tədqiqat işlərinin dövlət sektorda aparılması
 - ✓ Əksər elmi-tədqiqat işlərinin özəl sektora həvalə edilməsi
 - Fundamental tədqiqatların yalnız dövlətin əlində qalması
 - Təbiiqi tədqiqatların bir qisminin dövlətə həvalə edilməsi
- 490.** Strateji planlaşmanın xüsusi vasitəsi ilə hansı yolla gələcək inkişafa istiqaməti müəyyənləşir?
- operativ planlaşma
 - taktiki planlaşma
 - firma daxili planlaşma
 - ✓ etimallığa əsaslanan təhlil
 - indikativ planlaşma
- 491.** Qısa müddətli planlaşmaya aiddir:
- firma daxili planlaşma
 - etimallığa əsaslanan təhlil
 - ✓ operativ planlaşma
 - taktiki planlaşma
 - indikativ planlaşma
- 492.** Müəssisə daxili planlaşdırmanın sxemi:
- ✓ mərkəzləşdirilmiş və diversifikasiya edilmiş qarışıq planlaşmanı özünə daxil edir;
 - funksional istiqamətlər üzrə firmanın xidmətinin istiqamətləri müəyyənləşdirilir;

- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- planlaşma cari tələbatı ödəmək üçün tərtib edilir;
- planlaşma keçmişə yönəldilərək işlənir;

493. Planların növlərə görə fərqləndirilməsi:

- ✓ təşkilat daxilində planların yerinə yetirilməsi səmərəli bölüşdürülür və onların yerinə yetirilməsinə məsul şəxslər müəyyənləşdirilir;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur

494. Operativ planlar:

- ✓ planlar qısa müddətə tərtib olunur;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;

495. Taktiki planlaşdırmanın əsas vəzifələri:

- ayrı-ayrı planlar tərtib olunur;
- əməyin səmərəliliyinin artırılması üçün yeni motivlər yaradılır;
- həyata keçirilən tədbirlərin ardıcılığı və əlaqəsi təmin olunur
- planın bir bölməsində edilən dəyişikliklər onun digər bölmələrində əks olunur;
- ✓ bir dövr ərzində bölünmüş resurslar tam istifadə olunur;

496. Müəssisənin strateji planı özünə daxil edir:

- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- uzunmüddətli və əsas strategiya özünə müəssisənin maliyyə göstəricilərini daxil edir;
- ✓ regionun və makroiqtisadiyyatın qarşısında duran strateji məqsəd və vəzifələrə uyğun olaraq tarazlı strateji tədbirlərin həyata keçirilməsi.
- təşkilatın mədəniyyətini;

497. İndikativ planlaşdırma

- ✓ planlar tövsiyyə xarakterlidir və dövlətin mərkəzləşdirilmiş planlaşma sistemi ilə sıx bağlanır;
- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;

498. Perspektiv planlaşdırma:

- müəssisənin münasibətlərini yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün fəaliyyəti özünə daxil edir;
- müəssisənin zəif və güclü tərəflərini öyrənməklə səmərəli inteqrasiyaya imkan verən strateji koordinasiyanı nəzərdə tutur;
- ✓ əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- təbii qaydaları tətbiq etməklə tarazlığı təmin etmək məqsədilə tətbiq olunan sistem;
- əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;

499. Təşkilati strategiyanın dərk edilməsi nəzərdə tutur:

- müəssisənin fəaliyyəti ilə bağlı münasibətləri yaxşılaşdırmağa imkan verən strateji xarakterli bütün hərəkətləri özünə daxil edir;
- əsasən maliyyə göstəricilərində öz əksini tapan baş strateji hərəkətləri özünə daxil edir.
- müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün təbii qaydaların bərpasını nəzərdə tutur;
- ✓ əvvəlki strateji qərarlara əsaslanaraq müəssisənin idarə olunması ilə bağlı menecer düşüncəsinin sistemli inkişafına əsaslanır;
- müəssisənin səmərəli fəaliyyətini təmin etmək üçün strateji fəaliyyətin əlaqələndirilməsini özünə daxil edir;

500. ASK-nın Strateji planlaşması daha çox hansı zərurətdən yaranır

- Torpaqların münbitliyinin azalmasından
- Ərzaq qiymətlərinin artmasından
- ✓ Qlobal ərzaq təhlükəsizliyi probleminin aktuallığından
- İqlim dəyişməsindən
- Bionerji tələbatının artmasından